

GEODETSKI VESTNIK

izdaja zveza geodetov slovenije
published by the association of surveyors, slovenia, yugoslavia

1-2

letnik 28, ljubljana, 1984

GEODETSKI VESTNIK

izdaja zveza geodetov slovenije

published by the association of surveyors, slovenia, yugoslavia

1-2

, letnik 28, str. 1-62, Ljubljana, september 1984, udk 528=863

Uredniški odbor: - predsednik - Tomo Bizjak
- glavni in odgovorni urednik - Jože Rotar
- urednik za znanstvene prispevke - Boris Bregant
- urednik za splošne prispevke, informacije in zanimivosti - Peter Svetik
- član - Alojz Pucelj
- tehnična urednica - Albina Pregl

Izdajateljski svet: - delegati ljubljanskega geodetskega društva: Tomaž Banovec, Teobald Belec, Milan Naprudnik, Janez Obreza
- delegata mariborskega geodetskega društva: Ahmed Kalač, Janez Kobilica
- delegata celjskega geodetskega društva: Gojmir Mlakar, Srečko Naraks
- delegat dolenskega geodetskega društva: Alojz Pucelj
- delegat primorskega geodetskega društva: Frančiška Trstenjak
- delegati uredniškega odbora: Tomo Bizjak, Jože Rotar, Peter Svetik

Lektor: Božo Premrl

Izhaja: 4 številko na leto

Naročnina: Letna naročnina za delovne kolektive je za prvi izvod 1.600 din, za nadaljnje izvode 800 din. Letna naročnina za nečlane Zveze geodetov Slovenije je 200 din. Naročnina za člane Zveze geodetov je plačana v članarini.

Naročnino lahko poravnate na naš žiro račun št.: 50100-678-000-0045062 - Zveza geodetov Slovenije, Ljubljana

Prispevke pošiljajte na naslov glavnega oziroma odgovornega urednika: Republiška geodetska uprava, Kristanova 1, 61000 Ljubljana, telefon 312-773 in 312-315. Prispevki naj bodo zaradi lektoriranja tipkani vsaj s srednjim razmikom vrstic. Za navedbe in morebitne napake v rokopisu odgovarja avtor sam. Rokopisov ne vračamo.

Tisk: Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo FAGG v Ljubljani

Naklada: 1000 izvodov

Izdajo Geodetskega vestnika sofinancira Raziskovalna skupnost Slovenije
Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo št.4210-35/75 z dne 24.1.1975 je glasilo opravičeno temeljnega davka od prometa proizvodov

V S E B I N A	Stran
UREDNIŠTVO BRALCEM	3
IZ ZNANOSTI IN STROKE	
- 40 let geodetske službe v SR Sloveniji	4
- Problematika vodenja komasacijskih postopkov (Stanko Pristovnik)	10
- Kategorizacija kmetijskih zemljišč v občini Litija (Vinko Belko)	14
- Evidenca naravnih virov (Boris Bregant)	16
- Kataster komunalnih naprav mesta Maribor (Zdravko Bratoš)	23
- Izdelava delavniških načrtov Robbovega vodnjaka kranjskih rek (Jurij Hudnik)	26
- Multiparalelizem v tematski kartografiji (Borut Juvanec)	32
- Nova šolska karta SR Slovenije (Vili Kos)	35
- Obvezno soglasje strank pri vzpostavljanju posestnih meja po podatkih Zemljiškega katastra (Stanko Pristovnik)	39
- Ni možen naknadni preklic soglasja k pravilno izvedenemu mejnemu ugotovitvenemu postopku (Stanko Pristovnik)	40
RAZNE NOVICE IN ZANIMIVOSTI	42
IZ DELA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE IN ZVEZE GIG JUGOSLAVIJE	44
IZVLEČKI	59
C O N T E N T	
THE EDITORIAL BOARD TO THE READERS	3
FROM SCIENCE AND PROFESSION	
- 40 years of geodetic survey service in Slovenia	4
- Problems in land consolidation procedure (Stanko Pristovnik)	10
- Agricultural lands classification in the commune of Litija (Vinko Belko)	14
- Natural resources evidence (Boris Bregant)	16
- Public utilities cadastre of Maribor (Zdravko Bratoš)	23
- Elaboration of workshop plans for carniolian rivers fountain of Robba (Jurij Hudnik)	26
- Multiparallelism in thematic cartography (Borut Juvanec)	32
- The new school map of SR Slovenia (Vili Kos)	35
- Necessary agreement of parties when reestablishing property boundaries according to the data from the land cadastre (Stanko Pristovnik)	39
- A subsequent recall of the agreed property boundaries based on the correctly performed establishing procedure is not possible (Stanko Pristovnik)	40
NEWS AND CURIOSITIES	42
FROM THE WORK OF ASSOCIATION OF SURVEYORS SLOVENIA AND UNION OF GEODETIC ENGINEERS AND SURVEYORS OF YUGOSLAVIA	44
ABSTRACTS	59

UREDNIŠTVO BRALCEM

Geodetski vestnik, glasilo Zveze geodetov Slovenije izhaja že 28. leto. Pri tako majhnem številu strokovnjakov - geodetov to ni mala stvar. Kljub vsem težavam nam je uspelo, da so letno vedno izšle po štiri številke. Letošnja prva številka pa kasni iz različnih vzrokov. Eden od njih je tudi pomanjkanje člankov, prispevkov. Vse bolj se manjša število sodelavcev in dopisnikov. Ob tem pa je zanimivo, da se je število naročnikov povečalo.

Uvodni del letošnje prve številke je posvečen 40-letnici geodetske službe v SR Sloveniji. Proslave so bile že v januarju, vendar smo nekatera poročila o proslavah prejeli šele v maju mesecu.

Ostali del Vestnika pa je kot ponavadi namenjen znanstvenim in strokovnim prispevkom. Posebej bi radi opozorili na že nekoliko pozabljeno rubriko "Iz upravne prakse", ki jo ponovno uvajamo.

Urednik Geodetskega vestnika
Jože Rotar

IZ ZNANOSTI IN STROKE

40 LET GEODETSKE SLUŽBE V SR SLOVENIJI

Pred štiridesetimi leti 20. januarja 1944, je bila pri Glavnem štabu NOV in POS ustanovljena geodetska sekcija. Ta dan slovenski geodeti praznujemo kot rojstni dan geodetske službe v novi socialistični republiki Sloveniji. Prav je, da smo proslavili praznik geodetov, saj smo se ob tem spomnili na težke razmere dela geodetske sekcije med narodno osvobodilno borbo.

Naj nam bo v teh težkih gospodarskih razmerah delo geodetske sekcije za vzgled in vspodbudo našemu delu. Saj tudi sedaj pri premagovanju nekaterih težav potrebujemo pravo partizansko iznajdljivost. To pa je obenem tudi najboljša priprava za potrebe splošnega ljudskega odpora.

Proslave ob štiridesetletnici geodetske službe so bile po skoraj vseh občinah v SR Sloveniji. Le pet občinskih geodetskih uprav ni pripravilo samostojne proslave.

Iz poročil, ki so jih poslale občinske geodetske uprave, je razvidno, da so bile proslave delovne in namenjene predvsem informiranju udeležencev o delu geodetske službe. Večina proslav so bili pravi informativni dnevi, saj so bile v večini primerov združene z razstavo izdelkov geodetske službe.

Primerno so bila o proslavah obveščena tudi sredstva javnega obveščanja, predvsem časopisi in radio. Predvsem lokalni časopisi so namenili veliko prostora predstavitvi dela in izdelkov geodetske službe.

Tudi udeleženci proslav so bili v večini primerov ne samo predstavniki družbenopolitičnih skupnosti temveč tudi neposredni uporabniki izdelkov geodetske službe - gozdarji, kmetijci itd.

Večina udeležencev proslav je prejela tudi publikacijo "40 let geodetske službe v SR Sloveniji", ki so jo skupaj pripravili in izdali: geodetske delovne organizacije, Republiška geodetska uprava in Geodetski oddelek FAGG.

Proslave na Geodetskem zavodu SRS, ki je bila združena z razstavo in predstavitvijo dejavnosti geodetskega zavoda, so se udeležili predstavniki družbenopolitičnih skupnosti od predsednika KS Poljane do predsednika Skupščine SR Slovenije tov. Vinka Hafnerja kot tudi predstavniki organov in organizacij s katerimi geodetska služba resno sodeluje. Udeleženci proslave so bili tudi vsi še živeči člani geodetskih sekcij med NOB na Slovenskem tovariši: Regally Marjan, Zobec Jože, Röthl Božidar, Šavelj Marjan, Križan Janez, Reiner Franc in Jesenovec Sandi.

Po pozdravu gostov, je direktor Republiške geodetske uprave tovariš Milan Naprudnik dejal:

Kadar praznujemo, se vračamo po prehojeni poti, ocenjujemo, kaj smo na njej dosegli in primerjamo doseženo z začetkom. Tako je v našem vsakdanjem življenju, tako je takrat, ko preverjamo določeno obdobje našega družbenega razvoja, in tako je danes, ko ocenjujemo našo geo-

detsko pot.

Zbrali smo se predstavniki geodetskih delovnih organizacij, šolskih organizacij in uprave, da se skupaj s predstavniki družbenopolitičnega življenja spomnimo tistega 20. januarja pred 40 leti, ko se je začelo z odredbo o ustanovitvi geodetske sekcije pri Glavnem štabu NOV in POS obdobje novjše zgodovine organizirane geodetske dejavnosti. V teh dneh potekajo tudi proslave po vseh občinah, tako da vsi geodeti Slovenije praznujemo ta jubilej in se spominjamo pomembnih etap v tem razvoju:

- S številno udeležbo geodetov v NOB in ustanovitvijo geodetske sekcije pri Glavnem štabu ter pozneje pri brigadah smo sprejeli prve obveznosti: od zbiranja in razmnoževanja topografskih kart, računanja elementov za izstrelke iz prvih partizanskih topov do izdelave novih kart za strateško pomembna območja v tistem času, ko je po vsej Evropi še divjala vojna vihra.
- Delo je bilo treba nadaljevati v svobodi, potrebne so bile meritve za graditev porušenih mest, potrebni so bili podatki za izdelavo projektov težke industrije in prometnega omrežja.
- Izvirnost idej, iskanje načinov in poti, da smo dosegli v razvoju naših narodov in narodnosti to, kar imamo danes, je prevevalo tudi našo stroko. Po kratkem obdobju stagnacije v šestdesetih letih smo hitro izoblikovali idejni koncept nadaljnjega razvoja glede na potrebe družbenega razvoja. Sprejeli smo prvi dolgoročni načrt del, ki se je iztekel z letom 1980, in čeprav smo že objavili naše dosežke s tega obdobja, je prav, da to ponovimo ob tej priložnosti:
  - območje cele Slovenije smo zajeli s sodobnimi topografskimi kartami, izdelali geodetske načrte za več kot 300 naselij, posodobili izdelavo geodetskih evidenc na podlagi lastnih raziskovalnih dosežkov;
  - v tem obdobju smo dobili prve republiške predpise, organizirali smo se v vseh občinah, naše delovne organizacije so posodobile proizvodne postopke in kovinske povečevalnike iz partizanskih delavnic smo zamenjali z računalniki in modernimi geodetskimi instrumenti;
  - razširili smo področje izobraževanja z uvedbo študija na prvi stopnji, študija ob delu in podiplomskega študija, učne programe pa približali uporabnikom.

Prišli smo v zadnje obdobje tega stoletja, soočeni z rožljanjem orožja velikih sil, z mednarodno gospodarsko krizo, pa tudi z našimi lastnimi gospodarskimi težavami. Spremenjene okoliščine terjajo nove oblike našega delovanja in lahko rečemo, da smo na ta čas pripravljeni. Za nami je obdobje, ko smo smer našega razvoja morali zagotavljati zgolj z geodetskimi zakoni. Danes je geodetska služba v celoti vključena v družbenopolitični sistem - od občine do republike. Na podlagi stališč, sprejetih v Izvršnem svetu in v odborih Skupščine SR Slovenije v letu 1979, smo dobili usmeritve za opredelitev vloge geodetske službe pri izgrajevanju družbenega sistema informiranja v funkciji gospodarjenja z zemljišči oziroma s prostorom. V letu 1983 je bil naš idejni koncept, ki smo ga začeli oblikovati že pred 15 leti, potrjen v Zakonu o družbenem sistemu informiranja in zakonih o urejanju prostora. Z njimi pa je geodetska služba dobila tudi nove obveznosti.

Prve programske naloge v tej novi družbeni vlogi smo začeli uresničevati že v srednjeročnem planu 1981-1985. V času gospodarske stabilizacije pa moramo predvsem poiskati ustrežnejše oblike financiranja in organiziranosti, ki morajo temeljiti na neposrednem samoupravnem povezovanju z uporabniki naših izdelkov.

Ukrepe na teh področjih bomo morali oblikovati v okviru interesov in pristojnosti družbenopolitičnih skupnosti, v širokem izboru naših aktivnosti pa bo treba poiskati specifične, a vendar trajnejše oblike svobodne menjave dela s samoupravnimi interesnimi skupnostmi, predvsem s področja kmetijstva, gozdarstva, infrastrukture in komunalnega gospodarstva, ter oblike neposredne svobodne menjave dela z zainteresiranimi organizacijami združenega dela.

Ni naključje, da smo v obdobju 1981-1983 tudi neposredno sodelovali z organi ljudske obrambe, kar v tem slovesnem trenutku spominja tudi na naše prve obveznosti izpred 40 let. Mnogo konkretnih obveznosti pa nas še čaka in zavedamo se, da njihovo izpolnjevanje ne bo lahko, da bomo poleg uspehov doživljali tudi hude trenutke. Vendar upravičeno pričakujemo, da jih bomo znali premagati, kot smo jih premagovali doslej, in dokazali, da smo trdno odločeni in sposobni prispevati svoj delež k vsesplošnemu napredku naše družbe.

Udeležencem proslave je spregovoril tudi načelnik Vojaško geografskega inštituta generalmajor dr. Miroslav Peterca:

Spoštovano predsedstvo, dragi tovariši in tovarišice!

Imam prijetno dolžnost, da vse udeležence proslave 40-letnice organizirane geodetske službe v Socialistični republiki Sloveniji pozdravim v imenu Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo in vojaške geodetske službe. Ob tej priložnosti najprisrčnejše čestitke vsem geodetom, delovnim, izobraževalnim, raziskovalnim in upravnim organizacijam Slovenije za obilo uspehov od leta 1944 do današnjih dni!

Zelo je značilno in pomembno, da se za začetek dejavnosti geodetske službe v socialistični Sloveniji šteje ustanovitev geodetske sekcije pri operacijskem oddelku Glavnega štaba NOV in POS pred 40 leti. S tem je brez dvoma poudarjena pomembna vloga geodetske dejavnosti med osvobodilno vojno in po njej, njen veliki prispevek k obnovi, graditvi in ureditvi nove domovine. Spomnimo se, da je bil prvi šef te sekcije polkovnik Karel Marčič, šest mesecev pozneje, kot general-major, šef geodetske sekcije neposredno podrejene Glavnemu štabu. Potrebe po topografskih in drugih kartah pa so bile v tistem času zelo velike tudi na drugih bojiščih za končno osvoboditev cele Jugoslavije. Zaradi tega je ob koncu 1944. leta Vrhovni štab NOV in POJ poklical tovariša Marčiča, da bi kot prvi načelnik obnovil delo vojaškega geografskega inštituta. Inštitut je začel delovati 15. novembra 1944. leta in tako bo tudi vojaška geodetska služba letos slavila štiridesetletnico svoje dejavnosti v socialistični Jugoslaviji. Oba jubilejna datuma sta med seboj povezana z ustanovitvijo geodetskih institucij v času narodnoosvobodilnega boja in revolucije.

Ob tej slovesni priložnosti bi želel poudariti, da so bile medsebojne zveze in sodelovanje v celotni geodetski službi Slovenije, z nje-
no upravo, visokošolskimi ustanovami, inštituti in delovnimi organizacijami ter vojaškim geografskim inštitutom, od prvega dne do danes zelo plodne in obojestransko koristne. VGI je že v prvih letih po osvoboditvi v sodelovanju z Geodetsko upravo Slovenije opravil na Slovenskem zelo obsežna in pomembna geodetska dela: do konca 1948. leta je bila obnovljena in dopolnjena triangulacijska mreža I. reda, potem mreža II. in III. reda posebno v na novo osvobojenih krajih. Od 1953. do 1965. leta se je sistematično razvijala in določala mreža trigonometričnih točk IV. reda in navezovalnih fotogrametričnih točk po vsej Sloveniji. Za temeljne geodetske mreže je bilo do 1970. leta astronomsko določenih nekaj Laplace-ovih in geoidnih točk, postavljena je bila radovljiška baza, izmerjeni so bili nivelmajski vlakci z veliko točnostjo in določena je bila mreža gravimetričnih točk. VGI je izvedel tudi več geodetskih del pri razmejitvi z Italijo, Av-

strijo in Madžarsko. največja dela so bila opravljena s prvo fotogrametrično izmero in izdelavo topografske karte v merilu 1:25 000 za ozemlje celotne Jugoslavije, za Slovenijo od 1955. do 1962. leta. Delo za drugo izdajo te karte z novim aerosnemanjem in terensko dopolnitvijo je potekalo od 1968. do 1980. leta, v letih 1974-1975 pa je bila izdelana posebna karta slovenskega ozemlja za potrebe Geodetske uprave SR Slovenije.

Geodetska služba SR Slovenije je v preteklih štirih desetletjih dala tehten prispevek k družbenopolitičnemu in gospodarskemu razvoju Slovenije. Vaša dela in uspehi so bili zgled za razvoj jugoslovanske geodezije in kartografije. To velja predvsem za dobro organizacijo geodetske službe, uvajanje in uveljavljanje novih sodobnih tehnično tehnoloških postopkov, izdelavo znanstvenoraziskovalnih nalog in uporabo njihovih rezultatov, posebno pa za razširitev vloge in uveljavljanje geodetske stroke v različnih družbenih in gospodarskih dejavnostih, v planiranju in urejanju prostora ter sistemu družbenega informiranja. Dobro so znane vaše izkušnje in rezultati pri uvajanju avtomatizacije v razna geodetska dela in evidence, pri ustanovitvi novih registrov ROTE in EHIŠ, pri izdelavi sodobnih geodetskih in temeljnih topografskih načrtov ter množice tematskih kart za prostorsko urejanje in varstvo okolja. Posebno je hvale vredna dobra povezanost in sodelovanje slovenske geodetske službe z organi republiške skupščine in vlade, službo statistike, zavodom za družbeno planiranje, sekretariatom za ljudsko obrambo in občinskimi organi.

Iz vsega, kar ste napravili v tem obdobju, je razvidno, da geodetska služba SR Slovenije na najboljši način zagotavlja potrebne načrte, katastre in evidence o zemljišču in objektih ter ostale geodetske podatke za vse potrebe družbene skupnosti. Na ta način ste si pridobili zgledno mesto v geodetski dejavnosti v vsej državi. Za takšne delovne uspehe gre največja zasluga vztrajnemu delu vestnih in strokovno podkovanih geodetskih kadrov.

Osnovna vloga vojaške geodetske službe, da opremi vse strukture naših oboroženih sil s celim registrom sodobnih topografskih in tematskih kart ter drugimi informacijami o našem prostoru, se prav tako uspešno izpolnjuje. Potrebna je še večja vključitev geodezije v družbeno funkcijo splošnega ljudskega odpora. Zaradi tega je vojaška služba zainteresirana za močno in dobro organizirano civilno geodetsko službo in za čim tesnejše medsebojno sodelovanje in usklajevanje naših programov.

Akuten je problem skupnega organiziranja za razvijanje tistih geodetskih dejavnosti, ki so v interesu federacije. V tem oziru imamo s tovariši iz Slovenije popolnoma enake poglede o potrebnosti in načinu ureditve tega pomembnega vprašanja za nadaljnji razvoj jugoslovanske geodezije.

Po naši oceni, je naše medsebojno sodelovanje, posebno v zadnjih letih, zelo uspešno. Za njegov nadaljnji razvoj obstajajo obojestranska dobra volja in možnosti, ki jih bomo gotovo izkoristili. To je edina pot, ki vodi k uresničenju naših skupnih ciljev.

Še enkrat čestitam k visokemu jubileju geodetske službe v Sloveniji in ji želim novih uspehov pri prihodnjem delu!

Gostje so si nato z zanimanjem ogledali razstavo in prisluhnili kratki predstavitvi nove knjige Branka Korošca "Partizanska kartografija".

Jože Rotar

Od usmerjanja topov do podatkov o našem prostoru

Sreda, 25. januarja 1984

Predstavitve 40-letnega dela geodetske službe v Sloveniji se je udeležil tudi predsednik skupščine SRS Vinko Hafner
LJUBLJANA, 20. januarja – Po vseh merilih sodi Slovenija med države, ki so kartografsko najboljše obdelane. Vendar tega dejstva ne gospodarstvo in ne država kot celota doslej nista znala dovolj izkoristiti.

Kljub gornji ugotovitvi pa je vloga geodetske službe v naši republiki izredno pomembna. Danes namreč mineva 40 let, odkar je glavni štab NOV in POS izdal odredbo o ustanovitvi geodetske sekcije pri glavnem štabu obeh vojaških organizacij. Njeno rojstvo štejemo kot začetek dejavnosti, katere osnovna naloga je bila zbiranje in razmnoževanje topografskih kart, računanje elementov za izstrelke iz prvih partizanskih topov ter izdelava novih zemljevidov v času, ko je po Evropi še divjala vojna vihra.

Prevečkrat se pozablja, da so geodeti v povojnem obdobju s svojimi meritvami omogočili izgradnjo porušenih naselij in mest ter zakoličili trase novih cestnih in železniških povezav. Zdaj si brez njih ni mogoče zamisliti izpeljave ključnih gospodarskih programov, ki zajemajo proizvodnjo hrane, komasacijo kmetijskih površin, urejanje prostora, energetiko in zaščito pred elementarnimi nesrečami. Po za-

slugi Geodetskega zavoda Slovenije je naša republika geografsko, naseljitveno, pedološko in nasploh teritorialno eno najbolje preučeni območij v srednji Evropi, kar najrazličnejšim strokovnim in upravnim službam izdajno olajšuje delovanje. Sodobna tehnika, ki vključuje najrazličnejše načine snemanja terena, je omogočila sprotno in tekoče spremljanje situacijskih sprememb – čeprav je res, da so za 90 odstotkov Slovenije še vedno osnovna katastrski v predvojnem obdobju, ki je zlasti intenzivna leta, seveda ni predstavljala nadaljnje izpred štih. Hkrati pa/slovenski udarjajo, da je njihova ložnost, ki naj z nujnost skrajno razporen živimo in ustvarimo lahko srečni –

UTRIP

Razstava geodetsko-katastrske službe

IDRIJA, 24. januarja – Idričani so 40-letnico slovenske geodetske službe počastili z razstavo, ki so jo postavili v prostorih geodetske uprave v Idriji. Razstava pripoveduje o razvoju geodetsko-katastrske službe, ki so jo na Idrijskem organizirali šele leta 1954. Takrat so namreč dobili velik del dokumentacije, ki jo je Italija vrnila Idričanom po sprejetju meddržavnega sporazuma. Idrijska geodetska služba je v letih svojega delovanja opravila vrsto pomembnih nalog. Med njimi so tudi sodobna izmeritev mesta Idrije in izdelava topografskega načrta občine v merilu 1:10.000. Pred zadnjim popisom prebivalstva leta 1981, so idrijski geodeti naredili tudi register teritorialnih enot in evidenco hišnih števil na Idrijskem. Sedaj so začeli izvajati načrt, po katerem naj bi geodetsko službo na Idrijskem postavili na nove temenje, med drugim naj bi svojo dejavnost približali občanom, in sicer tako, da bodo dvakrat na mesec imeli uradne ure tudi v krajevni skupnosti Cerkno in Črni vrh nad Idrijo. (K. R.)

STRAN 91 VEČER

3. STRAN GLAS

Kdo, kaj, kje

Proslava ob 40-letnici

Ob letošnji 40-letnici geodetske službe v Sloveniji bo tudi medobčinska geodetska uprava v Slovenski Gradci pripravila slovesnost. Tako bo 27. januarja osrednja slovesnost. Neznani tati V Dravogradu predstaviti eno kot eno družbenega

40 let geodetske službe

Danes bodo slovenski geodeti proslavili 40-letnico svojega dela. Po občinah bodo pripravili priložnostne slovesnosti, na katerih bodo predstavili svoje delo in razvoj geodetske službe pri nas. Ponekod so v ta namen postavili tudi razstave.

Za začetek geodetske službe šteje mo ustanovitev geodetske sekcije med NOB. Z odredbo jo je 20. januarja 1944 osnoval glavni štab NOV in PO Slovenije. Geodeti so tedaj partizanske enote oskrbovali s topografskimi kartami in načrti, jih oskrbovali s priborom za izdelavo in reproduciranje načrtov ter izdajali publikacije o osnovnih pojmi topografije in branje topografskih kart. Seveda se geodezija na Slovenskem ni začela z letom 1944, saj je bila katastrska izmera izvedena že v začetku 19. stoletja, v avstroogrski monarhiji.

Geodetska služba je danes razdeljena na republiško in občinske ge-

Lendva

40 éves jubileumot ünnepeltek

ÜNNEPELT A GEODÉZIAI IGAZGATÓSÁG

Az elmúlt hét folyamán a geodéziai igazgatóság irodájában

igazgatóságok munkájáról. A lendvai geodéziai igazgatóság egy érdekes kiállításal köztötték egybe, amelyen bemu-

2 stran ★ **naš čas**

OD ČETRTRKA DO ČETRTRKA

40 let geodetske uprave na Slovenskem

Velenjska med najboljše organiziranimi

V PETEK, 20. JANUARJA SO TUDI DELAVCI VELENJSKE GEODETSKE UPRAVE, KI SO SE JIM PRIDRUŽILI TUDI KOLEGI IZ SOSEDNIH OBČIN, SLOVESNO PROSLAVILI ŠTRIDESETLETNICO DELOVANJA GEODETSKE UPRAVE.

Za začetek geodetske uprave na Slovenskem štejemo 20. januar

movine. Bili so povsod, kjer se je gradilo, pa naj je bila to cesta, železnica, tovarna ali novo naselje. Pozabili pa tudi niso na izobraževanje. Obnovili so geodetski študij na srednji in visoki šoli. Seveda pa je družba veliko prispevala, da je geodezija napredovala do današnje stopnje razvoja.

»Težko je v logičnem in smiselnem zaporedju, predvsem pa jedrnat opisati današnjo vlogo in pomen geodetske službe. Ugotovitev, da daje podatke mnogim strokam oziroma službam, ki se kakorkoli ukvarjajo s prostorom, da je najboljši poznavalec in register stanja v njem, da ima vlogo povezovalca pri posegih v

prostor, da je pomemben in nepogrešljiv člen v prostorskem informacijskem sistemu, danes ni več sporna. Naloga, s katerimi se geodetska služba vključuje v načrtovanje prostora in snovanje prostorskega informacijskega sistema pa prav gotovo lahko postavimo na prvo mesto. Obvladovanje prostora z vseh vidikov, vodenje vseh katastrskih evidenc

Geodezija ima vedno večji pomen

Ko je geodetska služba pred kratkim praznovala 40-letnico svoje organiziranosti, so na občinski geodetski upravi predstavili svojo dejavnost. »Z razvojem urbanizacije in sodobnega opremljanja naselij je danes vse bolj potrebna celotna interpretacija prostora in s tem je vse večji pomen geodezije. Za izvajanje nalog geodetske službe danes ni dovolj v vsakdanjem gospodarstvu urejanje in vodenje prostora z dvodimenzionalno predstavitvijo. Z razumevanjem in danimi pogoji za ustanovitev osnovnih nalog geodetske stroke lahko pričakujemo, da bodo tudi nadaljnji rezultati s področja projektiranja in obdelavi prikazov prostora v celoti boljši in realnejši«, je menil o pomenu geodezije Franc Petkovšek.

Na kratko je orisal tudi opravljeno delo te službe. »Če se strokovni delavci ozremo v preteklost, v čas od začetka nastopa službe do danes, moramo omeniti pomembnost geodetske stroke pri raznih tehničnih delih. V tehničnem delu geodezije je gotovo opravljenega veliko strokovnega dela.

za izrabo prostora in našega okolja toliko večja. Urbanizacija novih sosesk, komasacije, hidromelioracije in pogozdovanja so veliki posegi v naš prostor, ki s potrebno prometno in komunalno infrastrukturo problematiko geodezije še bolj zaostrojuje. To vse pa je del bogate vsebine dejavnosti geodetske

javnost čim širše zaživela v občini, s tem pa v vsaki krajevni skupnosti.« meni o geodetski službi predsednik izvršnega sveta Herman Bole.

Kaj pa meni načelnik občinske geodetske uprave Bojan Vidmar o stanju in nadaljnjih nalogah?

»V obdobju do leta 1982 so potekala geodetska dela z izključnim poudarkom na vzdrževanju zemljiškega katastra. To obdobje je bilo obdobje intenzivne pozidave v naši občini in s tem je bil bistveno povečan obseg del geodetske službe. Že v fazi načrtovanja urbanističnih dokumentov, razvojnih programov v kmetijstvu in pri pripravi projektov infrastrukture ni bila geodetska služba pravilno vključena v promete tako da se posledice čutilo že bodo še čutili.

»Zavedati se moramo, da vsako sistematično delo in premahna b za geodetsko službo pomeni

ževanje osnovnih evidenc o stanju in spremembah v prostoru, potrebnih za njegovo racionalno izrabo in upravljanje.

Izven zakonskih obveznosti pa smo pripravili dokumentacijske osnove za izdelavo prostorskih delov družbenih planov.

Pri takem obsegu nalog vedno bolj izstopa problem vzdrževanja in tekočega opravljanja dela.

Srečujejo se torej z vrsto problemov, med njimi tudi z opremljenostjo te službe. Niso zadostno opremljeni, obveznosti, ki jih nalagajo nova področja družbenega sistema informiranja in urejanja prostora zahtevajo tudi pomembnejša sredstva za modernizacijo dela. Zato so se lotili dela sami. Skonstruirali in izdelali so prototip fotopantografa, ki omogoča vzdrževanje prostorske dokumentacije. Menimo, da ga bo v dogovoru z Re-

2. februarja 1984

★ Titovo Velenje

Geodetska služba občine Mozirje

Uspešna štiri desetletja

PRILOŽNOSTNO SLOVESNOST OB 40-LETNICI GEODETSKE SLUŽBE V SLOVENIJI SO PRIPRAVILI TUDI V PROSTORIH SKUPŠČINE OBČINE MOZIRJE. NA SREČANJU SO MED DRUGIM SPREGOVORILI O DOSEŽKIH OBČINSKE GEODETSKE UPRAVE V PRETEKLOSTI, PA TUDI O TEMELJNIH SMOTRIH NJENEGA DELOVANJA IN DELOVNIH USMERITVAH. O DELU UPRAVE V MINULEM OBDOBJU PRAVI NJEN DOLGOLETNI NAČELNIK ANTON TIRŠEK TAKO-

ŽELEZAR

predek, ostajajo pa številne neizkoriščene možnosti, ki bi zagotovo omogočile večji pridelek hrane. Med nje vsekakor sodi združevanje močno razdrobljenih posestev v zaključeno celoto. Pomembna je tudi informativna dejavnost, tista prava, ki bo delegate pripravila do razmišljanja, načrtovanja in zavestnega odločanja. V zvezi s tem smo lanskega marca dobili zakon o družbenem sistemu informiranja. Na podlagi tega zakona so se v občinski upravi oblikovali trije skupni registri: To so centralni register prebivalstva, register organizacij in skupnosti ter regis-

gorod
sledic
v delu
očila
lruzb
v sp
vutkil
ro dn
, da

● Štiri desetletja geodetske službe

LJUBLJANA, 21. — V slovenskem geodetskem zavodu so včeraj slovesno počastili 40. obletnico nastanka in dela geodetske službe v naši republiki. Na včerajšnji dan leta 1944 je bil namreč sprejet odlok o ustanovitvi geodetske sekcije pri glavnem štabu NOV in POV Slovenije. Geodeti so prve naloge opravili že med NOB, saj so zbirali in razmnoževali topografske karte, preračunavali elemente za strelivo iz prvih partizanskih topov in izdelovali nove zemljevide za takrat strateško pomembne kraje. O tej in povojni zgodovinski poti slovenske geodetske službe je spregovoril direktor republiške geodetske uprave Milan Naprudnik (na sliki). Slovesnost so popestrili z bogato razstavo kartografije in fotografskih dokumentov o razvoju geodetske službe od NOB do danes.

(Foto: Lado Čuk)

40 LET GEODETSKE SLUŽBE V SLOVENIJI

Za začetek geodetske službe v Sloveniji štejemo ustanovitev geodetske sekcije med NOB. Ta je bila ustanovljena 20. januarja 1944 z odredbo Glavnega štaba NOV in partizanskih odredov Slovenije. Pomembnejše naloge geodetske sekcije so bile:

- oskrbovanje enot s topografskimi kartami in načrti,
- izdelava pribora in oskrbovanje z materialom, potrebnim za izdelavo in reprodukcijo načrtov,
- priprava in izdajanje publikacij o osnovnih pojmi iz topografije in čitanje topografskih kart.

Seveda pa se geodezija na Slovenskem ne začne šele leta 1944. V avstroogrski monarhiji je bila izvedena katastrska izmera že v začetku 19. stoletja.

Geodetska uprava, ki deluje v

nejši dosežek, ki so ga v Sloveniji dosegli geodeti po vojni. Danes je naša ožja domovina s temi načrti že pokrita. Intenzivna območja, so v merilu 1:5000, hribovita pa v merilu 1:10000. Uporabnost teh načrtov je bila s pridom izkoriščena z izdelavo preglednega katastrskega načrta v M 1:5000. V jeseniški občini smo to akcijo že dokončali.

Osnovne karte občin obsegajo območja posameznih občin, v merilih 1:20000 do 1:100000. Te karte so zelo uporabne, tako v šolstvu kot v stro-

Geodetska služba pa je dolžna voditi zbirni kataster komunalnih naprav. V naši občini ga imamo v M 1:1000. Pregledni kataster komunalnih vodov v M 1:5000 pa je v delu.

— REGISTER OBMOČIJ TERITORIALNIH ENOT IN EVIDENCA HIŠNIH ŠTEVILK

Med evidencami in registri, ki so bili pred kratkim uvedeni, ROTE in EHIŠ zavzemata posebno mesto. Natančno lokacijska opredelitev prostorskih enot je eden bistvenih elementov prostorske dokumentacije. Omogoča opredelitev vseh dogodkov in procesov v prostoru v grafični obliki. Dodeljevanje in evidenca hišnih števil, je osnova statističnih raziskav, planiranja, upravljanja in kontrole.

Skladno z razvojem geodetske dejavnosti in geodetske službe se je v Sloveniji pojavila potreba po organizaciji geodetske službe na nivoju občine. Leta 1963 je občina Jesenice

PROBLEMATIKA VODENJA KOMASACIJSKIH POSTOPKOV**

Predmet komasacije je zaokrožitev zemljišč posameznih lastnikov oziroma uporabnikov na določenem območju (komasacijskih udeležencev), da bi tako omogočili racionalnejšo in bolj ekonomično obdelavo kmetijskih površin, in ne nazadnje, da bi omogočili pridelavo za gospodarstvo pomembnih kmetijskih pridelkov, ki na majhnih parcelah, razstresenih na številnih območjih, sploh ne bi bila rentabilna. Da bi ta namen dosegli, je potrebna vrsta posegov, ki pa niso vedno v skladu z željami in načrti posameznih lastnikov oziroma uporabnikov zemljišč. Zato je Zakon o kmetijskih zemljiščih določil v členih 78 do 96 pravila za vodenje komasacijskega postopka (Ur.l. SRS, št. 1/79, 11/81).

V praksi zadnjih treh let so se pokazale številne težave pri vodenju komasacijskega postopka, ki so posledice pomanjkljivosti in nedorečenosti nekaterih določb zakona. Zaradi tega prihaja do neenotnih tolmačenj in neenotne uporabe zakonskih določil, to pa je pogosto tudi vzrok za razveljavitve odločitev tako prvostopenjskega organa v pritožbenem postopku kot drugostopenjskega organa v upravnem sporu. Vsaka razveljavljena odločba in vsako obnavljanje postopka pa precej zavleče komasacijski postopek prek predvidenega roka. Opozoril bi na probleme, ki v praksi povzročajo največ težav:

1. Način uvedbe komasacijskega postopka

Komasacijski postopek se uvede na podlagi 80. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih z izdajo odločbe občinske skupščine. Tako odločbo je treba vročiti vsakemu posameznemu komasacijskemu udeležencu. Ker pa so po 84. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih stranke v komasacijskem postopku tudi osebe, ki imajo na komasiranih zemljiščih stvarne pravice ali kakšen drug na zakon oprt pravni interes, je to odločbo treba objaviti tudi v javnem glasilu ali na krajevno običajen način. Po izrecni določbi 3. odstavka 80. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih je zoper odločbo o uvedbi komasacijskega postopka dopusten upravni spor. Pravico do sprožitve upravnega spora imajo vse stranke. To pa pomeni precejšnjo čakalno dobo glede na znano dejstvo, da je težko v krajšem času vročiti odločbo vsem strankam. Menimo, da bi čas od formalne uvedbe komasacijskega postopka do njegovega dejanskega izvajanja očitno skrajšali, če bi zakon namesto odločbe predpisal uvedbo komasacijskega postopka z odlokom občinske skupščine, kot je predpisano za uvedbo melioracijskega postopka v 101. členu ZKZ.

2. Omejitev prometa z zemljišči med komasacijskim postopkom

Po določbi 82. člena ZKZ ja na komasacijskem območju promet z zemljišči prepovedan, prepovedani pa so tudi parceliranje zemljišč, graditev objektov in spreminjanje kulture. Izjema je dopuščena le tedaj, če postane zemljišče družbena lastnina. Smisel te prepovedi je razumljiv, saj bi

* 61000 YU, Ljubljana, Republiška geodetska uprava
dipl.iur.; svetovalec direktorja
Prispelo za objavo 1983-12-22.

** Prispevek za posvet slovenskih pravnikov, Portorož 10.11.1983.

vsako spreminjanje oteževalo komasacijski postopek. Vendar pa se po drugi strani oglašajo pomisleki, saj tako določilo onemogoča izločitev lastnikov in solastnikov, ki niso kmetje in niso več zainteresirani za delitev zemljišč ali pa bi želeli solastništvo prepustiti drugim. Namen komasacije je, da bi čimbolj zaokroženo zemljišče dobili zlasti tisti, ki se s kmetijstvom intenzivno ukvarjajo. Zato se v praksi zastavlja vprašanje, ali ne bi moral zakon v teh primerih dopustiti olajšanega prenosa lastništva oziroma solastništva brez zapletenih postopkov. Razmislimo bi kazalo, ali ne bi v prihodnosti dopustili prometa z zemljišči, če se s tem urejajo zadeve pri dedovanju ali če gre za promet med najbližjimi sorodniki oziroma solastniki, seveda pod pogojem, da se zemljišča s tem ne bi drobila.

3. Predhodno usklajevanje zemljiškega katastra

Kot neprimerna in nepotrebna se je v praksi izkazala določba o predhodnem usklajevanju zemljiškega katastra iz 86. člena ZKZ. To bi namreč pomenilo predhodno izvedbo nove izmere območja, predvidenega za komasacijo, kar pa pomeni ogromne dodatne stroške oziroma skoraj podvojitve stroškov. Praksa kaže, da ni večjih odstopanj med podatki zemljiškega katastra in dejanskim stanjem. Korist, ki bi jo družba oziroma posamezni komasacijski udeleženci imeli od predhodnega usklajevanja zemljiškega katastra, ni v nikakršnem sorazmerju s stroški. Pri tem je treba opozoriti, da morajo biti vsi katastrski podatki obstoječega stanja razgrnjeni 30 dni, komasacijske udeležence pa je treba povabiti, da si jih ogledajo, in če se z njimi ne strinjajo, imajo pravico ugovarjati. Ugovor reši komisija z odločbo, zoper katero je dopustna pritožba in celo upravni spor. Iz tega sledi, da so komasacijski udeleženci dovolj zavarovani pred morebitnimi pomotami.

Tudi 3. odstavek 86. člena ZKZ je odveč, ker je pravica komasacijskega udeleženca glede navedbe pravilne kulture v zemljiškem katastru zavarovana že z določilom 2. odstavka 81. člena ZKZ.

4. Razgrnitev podatkov obstoječega stanja in vrednotenja zemljišč

Zadržke in zavlačevanje postopka ugotavljamo tudi v zvezi z razgrnitvijo elaboratov o obstoječem zemljiškem stanju in o vrednotenju zemljišč po 2. odstavku 81. člena ZKZ. Zoper razgrnjene podatke je dopusten ugovor, zoper ugovor izda komasacijska komisija odločbo, zoper to odločbo je dopustna pritožba, zoper odločbo na pritožbo pa je dopusten tudi upravni spor. Glede na splošno znano počasno reševanje upravnih zadev lahko pričakujemo, da se bo ob uporabi vseh naštetih pravnih sredstev postopek komasacije lahko nadaljeval v najboljšem primeru šele čez pol leta.

Ker gre v omenjenih primerih zgolj za tehnično presojo pravilnosti razgrnjenih podatkov, menimo, da bi povsem zadoščala preverba zakonitosti in pravilnosti po drugostopenjskem organu. Tudi Vrhovno sodišče se v upravnem sporu lahko opira le na podatke, ki jih je preveril organ druge stopnje. Mnenja smo, da bi zakon pri presoji pravilnosti razgrnjenih podatkov obstoječega stanja in podatkov o cenitvi nepremičnin lahko izključil upravni spor.

Pomislek zbuja in kontinuirano delo ovira tudi določba v taistem 2. odstavku 81. člena ZKZ, in sicer glede pristojnosti reševanja pritožb na razgrnjene podatke. Pritožbe glede obstoječega stanja rešuje Republiška geodetska uprava, pritožbe glede cenitve nepremičnin, ki se nanašajo v praksi skoraj izključno na vrednotenje zemljišč, pa rešuje Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Ker se pritožbe rešujejo pri različnih upravnih organih, je treba postopek večkrat prekinjati. Pa

še nekaj. Po 87.členu rešuje pritožbe zoper odločbo o novi razdelitvi zemljišč Republiška geodetska uprava. Približno 90 % pritožbenih razlogov pa zadeva vrednotenje zemljišč. Tako mora Republiška geodetska uprava ponovno ocenjevati in preverjati pravilnost vrednotenja zemljišč, čeprav v predhodnem postopku na to vrednotenje ni imela vpliva. Vsekakor bi bila potrebna uskladitev pristojnosti, in sicer tako, da bi vse vrste pritožb iz komasacijskega postopka reševal le en upravni organ.

V zvezi z razgrnitvijo elaborata o obstoječem stanju in elaborata o vrednotenju oziroma cenitvi nepremičnin naj omenim še postopek neke komasacijske komisije, ki sicer trenutno ni povsem v skladu z zakonom, lahko pa bi podobna praksa, če bi se uzakonila, pripomogla k poenostavljanju in skrajšanju komasacijskega postopka.

Komisija namreč ni izvedla razgrnitve obeh elaboratov, temveč je vsakega posameznega komasacijskega udeleženca povabila na razgovor, pokazala idejno zasnovo, obrazložila namen in korist komasacije, na posebnem obrazcu, tako imenovanem "izkazu zemljišč", predložila stranki podatke o njenih zemljiščih tako glede površine kot glede vrednosti ter o območju, v katerem naj bi dobila nova zemljišča. Tak postopek naj bi po mnenju komasacijske komisije nadomestil dolgotrajni postopek razgrnitve elaboratov.

Za koliko je ta komisija s tem skrajšala komasacijski postopek, ni bilo ugotovljeno. Tudi pritožb ni bilo v zvezi s tem. V zadnjem času je pripelo iz tega komasacijskega območja pet pritožb na novo razdelitev zemljišč. Drugostopenjski organ še ni zavzel stališča o opisanem postopku komasacijske komisije.

5. Kriteriji glede nove razdelitve zemljišč

Težave povzročajo preveč ohlapni kriteriji za novo razdelitev zemljišč. Po 88.členu ZKZ naj bi vsak komasacijski udeleženec, ki je kmet, dobil iz komasacijskega sklada zemljišče, ki ustreza zemljišču, vložnemu v komasacijski sklad. Dodeljeno zemljišče naj bi bilo, če je le mogoče, z enako katastrsko kulturo, približno enako skupno vrednostjo in na približno enaki legi. Uporaba teh kriterijev povzroča pri razdelitvi zemljišč nemalo težav. Moti zlasti beseda "približno". Praksa kaže, da si komasacijske komisije to določilo različno tolmačijo, ene zelo široko, druge ozko. V zakonu ni določeno, kolikšna razlika je dopustna v vrednosti in legi. Prav tako ni določeno, kolikšno odstopanje je dopustno glede površine. Zaradi teh nepopolnih določil zakona so v praksi težave, zlasti pri reševanju pritožb.

6. Način in postopek vrednotenja zemljišč

Način in postopek vrednotenja zemljišč nista dovolj opredeljena ne v ZKZ ne v navodilu za izvajanje komasacij. Po določilu 5.odstavka 88.člena ZKZ naj bi se zemljišča vrednotila le z upoštevanjem njihovih katastrskih kultur in katastrskih razredov. Praksa je že zdavnaj demantirala izključno uporabo teh dveh kriterijev za ovrednotenje zemljišč. Tak način vrednotenja je primeren le za zemljišča, ki so si po svoji sestavi in legi zelo podobna, oziroma za zemljišča, pri katerih ni večjih razlik v kakovosti. Izvajalci komasacij večinoma vrednotijo zemljišča po proizvodni sposobnosti. Žal ugotavljamo, da še vedno nimamo uradno predpisane metodologije vrednotenja zemljišč, čeprav obstajata in se v praksi tudi že uporabljata dve metodi. Na nekaterih komasacijskih območjih, na katerih je bila poprej izvedena melioracija, se v dogovoru s komasacijskimi udeleženci posebno vrednotenje zemljišč sploh ni izvedlo. Nova razdelitev zemljišč je bila opravljena samo z upoštevanjem površine vložnega zemljišča (meter za meter).

Ker pomeni vrednotenje zemljišč precejšen problem v komasacijskem postopku in ker je iluzorno pričakovati, da bi bila samo ena metoda vrednotenja zemljišč primerna za vsa komasacijska območja v SR Sloveniji, menim, da ni primerno v zakonu določiti metode vrednotenja, temveč naj bi zakon pooblastil pristojni upravni organ (Komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano), da bi predpisal ustrezne metode vrednotenja.

7. Začasni prevzem zemljišč

Mnogo težav povzroča tudi prevzem zemljišč iz komasacijskega sklada še pred pravnomočnostjo odločbe o novi razdelitvi zemljišč. ZKZ tak prevzem omogoča v 2. odstavku 93. člena, če je o tem dosežen sporazum med večino komasacijskih udeležencev. Tudi v tej določbi zakon ni dovolj precizen. Ne določa namreč, kaj se šteje za večino udeležencev. Ali je to večina vseh komasacijskih udeležencev ali pa zadošča večina tistih komasacijskih udeležencev, ki so v komasacijski sklad vložili večino zemljišč komasacijskega območja, kot bi bilo pričakovati v primerjavi s pogojem za uvedbo komasacijskega postopka iz prve alineje 2. odstavka 79. člena ZKZ. V praksi so glede tega nastala različna tolmačenja. Ob reševanju pritožb in upravnih sporov se je izkristaliziralo mnenje, da je tudi pri začasnem prevzemu zemljišč treba upoštevati sporazum večine komasacijskih udeležencev, upoštevajoč pri tem večino zemljišč, vloženih v komasacijski sklad.

Zakon dalje ne opredeljuje pravne narave sporazuma o začasnem prevzemu zemljišč komasacijskega sklada. Nerešeno ostaja vprašanje, na kakšen način in s kakšnimi sredstvi naj bi se uresničil tak sporazum, če bi nastopovali nekateri komasacijski udeleženci. Sporazum sam po sebi nima značaja upravnega akta ali izvršilnega naslova, na podlagi katerega bi komasacijska komisija lahko vodila izvržbo in prisiljevala komasacijske udeležence, ki se s komasacijo niso strinjali, da bi pred pravnomočnostjo odločbe o novi razdelitvi zemljišč prevzeli predvidena nova zemljišča. Toda če hočemo doseči namen, zaradi katerega je zakon predvideval začasni prevzem zemljišč, to je čimprej omogočiti intenzivnejšo in donosnejšo obdelavo kmetijskih zemljišč, moramo tudi sporazum komasacijskih udeležencev o začasnem prevzemu zemljišč obravnavati kot del komasacijskega postopka, ki ga vodi in v njem odloča komasacijska komisija. Komasacijska komisija v odločbi o novi razdelitvi zemljišč ugotovi veljavnost doseženega sporazuma in določi rok za začasni prevzem zemljišč.

Takšna je sedanja praksa. V prihodnosti pa bi le kazalo začasni prevzem zemljišč podrobneje in nedvoumno opredeliti v zakonu. Mogoče bi bilo primerno odločitev o začasnem prevzemu prepustiti občinski skupščini že ob uvedbi komasacijskega postopka.

KATEGORIZACIJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ V OBČINI LITIJA

Ne vem, kako se je v slovenskem prostoru geodetska služba vključila v akcijo o kategorizaciji kmetijskih zemljišč. V naši občini smo se dogovorili, da za uspešen potek tega obsežnega dela skrbi občinska geodetska služba, strokovno delo pa smo zaupali Geodetskemu zavodu Slovenije.

Delo v zvezi s kategorizacijo kmetijskih zemljišč je končano. Delegati kmetijske zemljiške skupnosti občine Litija so elaborat kategorizacije kmetijskih zemljišč na svoji seji dne 27.10.1983 sprejeli soglasno. Izdelek ima lahko tudi pomanjkljivosti. Tu mislim predvsem na meje t.i. konfliktnih območij, in sicer na meje med I. in II. na eni ter VIII. kategorijo na drugi strani. Enako velja tudi za meje vseh ostalih kategorij in med tako močnim "M". Vse to bomo v nadaljnjih postopkih sprejemanja družbenega plana odpravili, saj na 67 000 parcelah, kolikor jih je zajelo delo, ni težko pogrešiti.

Povedal pa bi še nekaj drugega. Kljub temu da je kategorizacija kmetijskih zemljišč strogo strokovno delo, smo se v Litiji odločili, da ga še pred uradnim sprejemom na pristojnem mestu pokažemo in obrazložimo odgovornim ljudem v krajevnih skupnostih predvsem mestnega značaja. Kaže, da smo imeli prav, kajti iz krajevne skupnosti, ki je sicer po območju najmanjša, po številu prebivalcev pa največja v občini, smo prejeli tole pismo pripombo.

Razprava in predlogi

k 3. točki seje kmetijske zemljiške skupnosti dne 27.10.1983 "PREDLOG KATEGORIZACIJE ZEMLJIŠČ V OBČINI LITIJA"

Krajevna skupnost Litija - levi breg, ki s KS Litija - desni breg tvori ožji in širši predel občinskega središča oziroma mesta, je pri svojem delovanju zlasti v zadnjih letih posvetila problematiki urejanja prostora izredno veliko pozornost. Na območju mesta namreč prebiva več kot tretjina vseh prebivalcev naše občine, ki za svoje življenje in delo potrebujejo urejen življenjski prostor.

Zlasti v KS Litija - levi breg je v zadnjem desetletju število prebivalcev vidno naraslo, vzporedno s tem pa se je povečala tudi poselitev prostora z bivalnimi in infrastrukturnimi objekti. Težnja poselitve zemljišča v KS Litija - levi breg je na osnovi desetletnih gibanj tudi za prihodnost obetala veliko ekspanzijo prebivalstva, v zvezi s tem pa tudi izrabo prostora. Vendar se je v zadnjih dveh letih ta proces ustavil, predvsem zaradi dolgoročno neopredeljenih zemljišč za poselitev prebivalstva in za gradnjo infrastrukturnih objektov. Ta pojav je bil nenaraven in tudi nenačrtovan, saj je posegal v ustaljeni ritem demografskega razvoja prebivalstva v tem delu mesta.

Zaradi tega KS Litija - levi breg pozdravlja dokument, ki ga danes sprejema kmetijska zemljiška skupnost naše občine, saj bomo z njim, ko bo sestavni del celotnega plana občine, začrtali politiko izrabe prostora tako dolgoročno kot tudi smotrno in strokovno.

S predloženo kategorizacijo zemljišč, ki je izdelana nadvse strokovno in pametno, za kar je treba izvajalcu, Geodetskemu zavodu SR Slovenije, dati tudi javno priznanje, bomo na območju mesta in cele občine opredelili namembnost prostora povsem v skladu s slovensko politiko ureja-

* 61270, YU, Litija, Geodetska uprava
geodet, načelnik GU
Prispelo za objavo 1983-11-23.

nja prostora. Nedvomno vas zaradi tega čaka tudi nemalo dela, vendar je treba poudariti, da bo odslej vsako delo pri urejanju prostora na osnovi predložene kategorizacije toliko več vredno, ker bo trajnejše narave.

V KS Litija - levi breg sicer izgubljam o nekaj zemljišč, predvidenih za poselitev, vendar kategorizacijo kljub temu v celoti podpiramo, saj nam daje tudi strokovne rešitve za drugačno, bolj smotrno izrabo prostora. Območje KS Litija - levi breg bo nedvomno tudi vnaprej še vedno izredno vabljivo za naseljevanje ljudi, na podlagi kategorizacije pa bomo s strokovnim sodelovanjem urbanistične organizacije sprejemali ustrezen urbanistični načrt in zazidalne načrte, ki bodo omogočili prvotno predvideno in planirano poselitev na tem demografsko izredno pomembnem območju.

Na podlagi nastalih dejstev predlaga KS Litija - levi breg kmetijski zemljiški skupnosti ta stališča za oblikovanje sklepov:

1. Krajevna skupnost Litija - levi breg v celoti sprejema kategorizacijo zemljišč na območju občine Litija in predloženo kategorizacijo ocenjuje kot strokovno pravilno, smotrno in za vsestranski razvoj občine v vseh ozirih sprejemljivo.
2. Predlagamo, naj skupščina kmetijske zemljiške skupnosti Litija predloženo kategorizacijo sprejme, obenem pa pozove vse sodelujoče v procesu sprejemanja občinskega prostorskega plana, naj svoje naloge opravijo v dogovorjenih rokih, tako da bo prostorski plan občine sprejet do konca tega leta (1983).

Pripomba je bila prebrana na seji kmetijske zemljiške skupnosti in je bila deležna vsesplošne podpore, kar se je pokazalo predvsem ob glasovanju delegatov.

EVIDENCA NARAVNIH VIROV**

1. UVOD

Zakon o organizaciji in delovnem območju republiških upravnih organov (Ur.l. SRS, št. 5/80) je predpisal delovno območje Republiške geodetske uprave. To je bilo nekoliko spremenjeno v kasnejšem predpisu (Ur.l. SRS, št. 12/82), v katerem je bila Republiška geodetska uprava poleg drugega zadolžena za "evidentiranje območij naravnih virov". Namen raziskovalne naloge Evidenca naravnih virov, je bil ugotoviti, kakšna naj bi bila vsebina navedenega besedila zakona in s tem vloga Republiške geodetske uprave in geodetske službe.

Raziskovalna naloga je bila dvoletna. Ob njenem zaključku je bilo dano poročilo Raziskovalni skupnosti Slovenije, celotno gradivo raziskave pa je bilo prikazano v obširnejšem poročilu s tole vsebino:

V uvodnem poglavju je prikazan potek raziskave od prijave do izdelave poročila. Prikazani so vsi elementi zasnove naloge, tako da je mogoče oceniti uspešnost izpeljane raziskave. Z opisom metode dela je dan še en vidik kakovosti opravljenega dela.

Strokovno gradivo je razporejeno v štiri dele poročila, ki se delijo na nadaljnja poglavja.

Prvi del vsebuje izhodišča raziskave. Opredeljuje naravne vire in opisuje obravnavanje naravnih virov v tujini. Opisuje dejavnost Organizacije združenih narodov na tem področju, upravljanje naravnih virov v tujih državah, niz informacijskih sistemov o naravnih virih in smoter take evidence ob norveškem zgledu.

V drugem delu poročila je obravnavana evidenca naravnih virov v celoti. Na podlagi razčlenbe uporabnikov in dajalcev podatkov je zasnovan model evidence. V okviru tega modela je prikazano tudi mesto prostorskih prikazov naravnih virov kot dela ENV.

Tretji del poročila je posvečen informacijskemu sistemu gozdarstva. S tem smo skušali prikazati enega najbolj razvitih informacijskih sistemov o naravnih bogastvih pri nas in obenem vse težave pri razvijanju takega sistema in njegovem vključevanju v družbeni sistem informiranja.

Četrty del poročila je zasnova tistega dela evidence naravnih virov, ki naj bi ga vodila geodetska služba.

Sklep poročila navaja končne ugotovitve o možnostih nadaljevanja raziskovalnega in operativnega dela za vzpostavitev evidence naravnih virov.

V nadaljevanju članka se bom na kratko dotaknil nekaterih vprašanj, ki jih obravnava raziskovalna naloga.

2. ZGODOVINSKI PREGLED

Za nadzor dejavnosti, ki potekajo na nekem ozemlju (npr. zidava stavb in druge gradnje, preskrba z vodo in odvajanje voda, itd.), so bili potrebni podatki o obstoječem stanju zemljišč in o njegovih spremembah.

* 61000, YU, Ljubljana, Geodetski zavod SRS
mag., dipl.inž.geod.
Prispelo za objavo 1983-12-02.

** Poročilo o istoimenski raziskovalni nalogi.

Poleg besedil v naravnem jeziku in številčnih podatkov so bili vedno zaželeni zlasti nazorni prikazi zemljišč, kot so topografske in razne tematske karte in načrti ter v novejšem času aeroposnetki.

Konec šestdesetih let sta zakona o regionalnem prostorskem planiranju in urbanističnem planiranju (Ur.l. SRS, št. 16/67) povečala potrebe po geodetskih podatkih in dokumentaciji za urejanje prostora. Tedaj so bili zemljiškokatastrski načrti edini geodetski načrti v velikih merilih, ki so zajemali vse ozemlje Slovenije. Topografske karte v velikih merilih so bili ponatisi predvojnih, vsebinsko zastarelih jugoslovanskih in italijanskih kart v merilu 1:25 000 (TK 25/J in TK 25/I) in jugoslovanskih kart v merilu 1:50 000, dopolnjenih v letih 1950-59 (TK 50). Od topografskih kart v srednjih merilih sta bili na razpolago karti v merilih 1:100 000 in 1:200 000, izdelani v letih 1960-1971. Pregledne karte Slovenije so bile izdelane v merilih 1:400 000 in 1:750 000 (Geodezija v SR Sloveniji, 1970).

Prizadevanja za izdelavo dokumentacije o zemljiščih se zrcalijo tudi v dejavnosti Zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije, ki je organizirala leta 1970 na Bledu simpozij "Geodetska dejavnost na področju inventarizacije prostora",*

Sedemdeseta in začetek osemdesetih let so prav gotovo potekali v znamenju "inventarizacije prostora". Pravno osnovo za takšno geodetsko dejavnost je dal Zakon o temeljni geodetski izmeri, med drugimi relevantnimi predpisi pa naj omenimo še novi Zakon o zemljiškem katastru (oba v Uradnem listu SRS, št. 16/74) z razširitvijo vsebine podatkov o zemljiščih (prostorski katastrski operat). V letih 1974-1976 smo dobili topografsko karto v merilu 1:25 000, medtem ko se je izdelava temeljnih topografskih načrtov v merilih 1:5 000 in 1:10 000 zavlekla do leta 1983 (Geodezija v SR Sloveniji, 1978).

V letu 1970 ustanovljeni Inštitut Geodetskega zavoda SRS je v svojih raziskovalnih nalogah obravnaval tudi razne vidike evidentiranja naravnih virov. Zasnovo je digitalni model reliefa (Z.Petkovšek et. al., 1972; T.Banovec, A.Lesar, 1975), proučil dokumentacijske vire naravnih virov (G.Gorkič, P.Svetik, 1974) in zasnovo kategorizacijo zemljišč (A.Stritar, 1974). V eni izmed raziskav je bila predlagana metodika izdelave prostorskega katastrskega operata z elementi evidence naravnih virov (P. Šivic, 1977). Fotointerpretacija, tehnika, ki v veliki meri služi za zbiranje podatkov o naravnih virih, je bila obravnavana v večjem številu raziskav (med njimi omenimo B.Kristan, 1973; A.Stritar in J.Ruprecht, 1977; A.Bilc, 1978; J.Beseničar, 1980; A.Bilc 1981).

Poleg topografskega kartiranja, ki ga je izvajala geodetska služba, so potekala v šestdesetih in sedemdesetih letih še razna druga kartiranja naravnih danosti ali pa so bila zasnovana v tem obdobju; Osnovna geološka karta Jugoslavije v merilu 1:100 000, Geomorfološka karta v merilu 1:100 000 (v zasnovi), Pedološka karta Jugoslavije v merilu 1:50 000, Vegetacijska karta Jugoslavije v merilu 1:100 000, Klimatska karta Slovenije v merilu 1:250 000.

V sedemdesetih letih je izšlo tudi več predpisov o gospodarjenju z naravnimi bogastvi (Zakon o kmetijskih zemljiščih, Zakon o gozdovih itd.),

---

* GEOGRAFSKI PROSTOR: celotnost naravnih in po človeku in družbi preoblikovanih svojstev določenega ozemlja (Urbanistični slovar, str. 68).

INVENTARIZACIJA PROSTORA: začetna delovna faza prostorskega dokumenta, na podlagi katere se izdelajo programska izhodišča (Urbanistični slovar, str. 92).

PROSTOR v zvezah: arhitekturni prostor, ... geografski prostor, gospodarski prostor, ... inventarizacija prostora (Urbanistični slovar, str. 215).

ki so predpisali vodenje ustreznih evidenc : gozdarske evidence, evidence o zalogah rudnin, evidenca in kataster raziskovalnih in pridobivalnih prostorov rudnin, kataster voda pri Zvezi vodnih skupnosti, kataster vodnih virov (v izdelavi), evidenca Lovske zveze Slovenije, ribiški kataster, evidence zavodov za varstvo naravne in kulturne dediščine, vodnogospodarske osnove Slovenije. Na osnovi predpisov s področja varstva okolja je nastala služba za varstvo zraka pri Hidrometeorološkem zavodu, evidenca škodnih pojavov v ribiškem katastru in se delajo hidrološke raziskave kakovosti vode.

Konec sedemdesetih in na začetku osemdesetih let so bili v pripravi družbeni plani in v njihovem okviru prostorski plani družbenopolitičnih skupnosti. Obvezni enotni kazalci "za pripravljane, sprejemanje in uresničevanje planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti" vsebujejo tudi kazalce o naravnih virih (Ur.l. SRS, št. 27/79, št. 31/79). Te kazalce je bilo treba praviloma prikazovati na topografskih kartah v merilu 1:25 000 (v merilu 1:50 000, kjer je bilo to merilo prostorskih planov, in v merilu 1: 5 000, kjer manjša merila niso omogočala ustreznega prikaza kazalcev). Pripravljen je bil tudi predlog znakov za prikazovanje kazalcev (P.Svetik et al., 1980).

3. ZASNOVA EVIDENCE NARAVNIH VIROV

V naši raziskovalni nalogi velja tale določitev naravnih virov:

N a r a v n i v i r i so naravne razmere oziroma naravne danosti in iz njih izvirajoča naravna bogastva.

N a r a v n e r a z m e r e oziroma naravne danosti so sestavine naravnega okolja, ki imajo poseben pomen za njegovo urejanje. Opredeljujejo jih kakovostni in količinski kazalci in kazalci lege.

Naravne danosti vrednotimo samo z vidikov naravoslovnih znanosti, kar pa ne pomeni, da jih vrednotimo vedno enako. Spreminjajo se lahko klasifikacijski sistemi, ki opredeljujejo npr. litološke, pedološke ali vegetacijske enote, itd.

V raziskovalni nalogi smo uporabljali tole razvrstitev naravnih razmer:

- 1.1 geodetske danosti/razmere
- 1.2 geološke razmere
- 1.3 geomorfološke razmere
- 1.4 pedološke razmere
- 1.5 meteorološke razmere
- 1.6 hidrološke razmere
- 1.7 oceanografske razmere
- 1.8 fizikalne danosti oziroma razmere trdne zemlje (seizmološke razmere itd.)
- 1.9 biološke razmere

N a r a v n a b o g a s t v a so sestavine naravnega okolja, ki jih je mogoče gospodarsko izkoriščati ali se že gospodarsko izkoriščajo.

Naravna bogastva tvorijo posamezne naravne danosti ali splet naravnih razmer (npr. vodni viri ali pogoji za turizem), katerih uporabnost je ovrednotena s tehničnega in ekonomskega vidika. Z družbenega vidika so ovrednotena kot dobrine splošnega pomena.

Kot naravne razmere tudi naravna bogastva praviloma opredeljujemo s kazalci količine, kakovosti in lege.

Z narodnogospodarskega vidika je pomembna delitev naravnih bogastev na obnovljiva in neobnovljiva naravna bogastva.

Naravna bogastva smo razvrstili takole v:

- 2.1 obstoječa raba zemljišč/prostora
- 2.2 kmetijska zemljišča
- 2.3 gozdovi

- 2.4 rudna in mineralna nahajališča
- 2.5 vodni viri
- 2.6 ozemlja naravne dediščine
- 2.7 favna

Evidenca je izraz za precej širok pojem (glej npr. Svetik, 1980). Sodobna pojmovanja evidence bomo takole opredelili: Evidenca je sistem, ki omogoča zajemanje, obdelavo, pomnjenje, prikazovanje, prenos in izdajanje podatkov o dejstvih in zamislih resničnega sveta. Takšna opredelitev se ujema z opredelitvijo informacijskega sistema, kar po današnjih pojmovanjih evidenca tudi je*. No, majhna pomenska razlika je lahko v tem, da z "informacijskim sistemom" običajno mislimo računalniško opremljen sistem, z "evidenco" pa kartoteke, registre itd. Naša opredelitev združuje z enim izrazom obe pojmovanji, omogoča pa tudi sočasno obravnavo niza pod-sistemov istega sistema.

Prav z evidenco naravnih virov mislimo zapleten sistem z nizom podsistemov, ki jih lahko razporedimo takole:

- 1 Informacijski sistemi za nadzor naravnih razmer/danosti
  - 1.1 Sistemi za nadzor zemeljske skorje
  - 1.2 Hidrološki sistemi
  - 1.3 Meteorološki sistemi
  - 1.4 Oceanografski sistemi
  - 1.5 Ostali sistemi
- 2 Informacijski sistemi za varstvo okolja
  - 2.1 Sistemi za varstvo tal
  - 2.2 Sistemi za varstvo voda
  - 2.3 Sistemi za varstvo zraka
  - 2.4 Sistemi za varstvo rastlinstva
- 3 Informacijski sistemi za nadzor naravnih bogastev
  - 3.1 Informacijski sistemi samoupravnih organizacij in skupnosti
    - 3.1.1 Informacijski sistem kmetijstva
    - 3.1.2 Informacijski sistem gozdarstva
    - 3.1.3 Informacijski sistem rudarstva
    - 3.1.4 Informacijski sistem vodnega gospodarstva
    - 3.1.5 Informacijski sistem energetskega gospodarstva
    - 3.1.6 Informacijski sistem lovstva
    - 3.1.7 Informacijski sistem ribištva
    - 3.1.8 Informacijski sistem varstva naravne dediščine
  - 3.2 Informacijski sistem družbenopolitičnih skupnosti

Informacijski sistemi za nadzor naravnih bogastev se delijo na dve skupini. Prva obsega informacijske sisteme delovnih organizacij, ki gospodarijo z naravnimi bogastvi, njena členitev pa je usklajena z odlokom o enotni klasifikaciji dejavnosti (Ur.l. SFRJ, št. 34/76). Nadaljnja členitev je po ravneh planiranja, ki segajo od tozda do republike in federacije. Ti sistemi vsebujejo pisne, številčne in nazorne podatke za izračun naravnih bogastev in njihov popis. Primer takega informacijskega sistema je dan v tretjem delu poročila, v katerem je opisano sedanje stanje informacijskega sistema gozdarstva.

Informacijski sistemi družbenopolitičnih organizacij so druga skupina sistemov za nadzor naravnih bogastev. Ti se členijo le po ravneh plani-

* INFORMACIJSKI SISTEM - urejena celota vsebin, metod in sredstev za neposredno opravljanje dejavnosti na področju družbenega sistema informiranja (Zakon o temeljih družbenega sistema informiranja ..., Ur.l. SFRJ, št. 68/81).

ranja od občine do republike in federacije. Združujejo nazorne, pisne in številčne podatke vseh dejavnosti za gospodarjenje z naravnimi bogastvi za njihov popis in račune naravnih virov. S tehničnih vidikov je mogoče oblikovati dva informacijska sistema o naravnih virih: informacijski sistem številčnih podatkov (za izračun naravnih virov) bi se lahko razvil v okviru statistične službe (po norveškem vzoru). Sistem, ki bi zagotavljal popis naravnih virov v nazorni obliki, bi bil lahko skrb geodetske službe. Zasnova tega sistema je v nadaljevanju poročila pod naslovom "Evidenca območij naravnih virov".

Evidenca območij naravnih virov je bila zamišljena kot niz temeljnih evidenc o naravnih razmerah in naravnih bogastvih ter kot niz zbirnih evidenc na ravneh družbenopolitičnih skupnosti. Naslednja tabela prikazuje predlog tematik, ki naj bi jih vsebovale zbirne evidence na različnih ravneh (R=republika, Ob=občina in Or=delovna organizacija):

Raven			Tematika
R	Ob	Or	
<u>Naravne danosti</u>			
x	x	x	Terenski relief (digitalni model 500 x 500, 100 x 100 20 x 20
x			Geološke razmere
	x	x	Inženirskogeološke danosti
	x		Hidrogeološke danosti
	x		Pedološke razmere
x			Klimatske razmere
	x		Izbrani klimatski elementi
x		x	Vegetacija
x	x		Biotopi
<u>Naravna bogastva</u>			
	x		Obstoječa raba zemljišč
x	x	x	Kmetijska zemljišča
x	x	x	Gozdovi
x	x	x	Rudna in mineralna nahajališča
x	x		Območja naravne dediščine in območja za rekreacijo na prostem
x	x		Varstvo narave
x	x		Favna

Osnova za izris tematskih kart evidence naravnih virov bodo pregledne topografske karte, temeljne topografske karte in temeljni topografski načrti v majhnih merilih. Ves sistem teh kart in načrtov še ni dokončno in uradno postavljen. Na podlagi sedanjega stanja predvidevamo, da lahko postavimo tale sistem osnov in tematskih kart ENV:

Merilo	Uporaba	Raven evidence
1:750 000	publik.	republiška
1:400 000	publik.	
1:250 000	osnovno	
1:100 000	pomožno	

1: 50 000	pomožno	občinska
1: 25 000	publik. osnovno	

1: 10 000	pomožno	organizacije združenega dela
1: 5 000	osnovno	

Pri zasnovi vsebine tematskih kart nismo mogli spregledati že obstoječe dokumentacije za urejanje prostora in predpisane metodologije za izdelavo prostorskih planov (Ur.l. SRS, št. 27/79). Vsebino karte o obstoječi rabi zemljišč, ki se izdeluje na podlagi fotointerpretacije, smo priredili (tudi zanjo smo že imeli vzorec) potrebam ENV. Popolnoma na novo smo zasnovali karto favne in deloma karto varstva narave. Tudi izražanje vsebine smo povzeli po obstoječih, predpisanih ali širše uporabljenih vzorih (P. Svetik et al., 1980).

Strokovno poročilo mora razložiti vsak niz tematskih kart ali celo posamezne liste kartnega niza, kot je pravilo pri osnovni geološki karti v merilu 1:100 000. Osnovni elementi poročila morajo biti: bibliografski podatki o karti ali kartnem nizu in ustreznem strokovnem poročilu, poročilo o raziskavi, opis sestavin karte (kartnega niza) in utemeljitev uporabnosti gradiva.

4. SKLEP

Za vse, ki so spremljali potek raziskave, je bila največja dilema, ali je geodetska služba sposobna voditi evidenco naravnih virov. Menimo, da bi jo bilo treba za to dejavnost usposobiti, kakor bi bilo treba usposobiti tudi katerokoli drugo službo, ki bi hotela postati nosilec evidence, katere vsebina zajema mnogo različnih strokovnih področij.

V tekočem srednjeročnem planskem obdobju bi bilo mogoče glede evidence območij naravnih virov:

- izpeljati družbeno verifikacijo modela evidence, zlasti njene vsebine;
- napraviti ustrezne dopolnilne raziskave za določitev standardov za izdelavo evidence in izdati ustrezne predpise;
- vzporedno z izdelavo standardov nadaljevati izdelavo evidenc v mejah razpoložljivih sredstev (in tako ustvarjati bazo za izpopolnjevanje standardov);
- izdelati plan izdelave evidenc v prihodnjem srednjeročnem obdobju.

Deli evidence območij naravnih virov na ravni organizacije združenega dela bi lahko tvorili osnovo za izdelavo prostorskega katastrskega operata: kmetijska zemljišča, gozdovi, zaščitena območja podtalnice, območja varstva naravne dediščine, območja objektov in tras infrastrukture in specifična območja, kot so npr. pridobivalni prostori rudnin.

Metoda prenosa meja območij naravnih virov v PKO še ni nič bolj jasna kot pred desetimi leti, ko je bilo zapisano: "Pri prenosu v kataster bi bilo treba določiti neko stopnjo tolerance in pooblastiti občinske upravne organe, da skupaj s kmetijskimi inšpektorji v mejah standarda generalno informacijo o zemljiščih pridobljeno v topografski karti, primerno locirajo na parcelne meje" (A.Stritar et al., 1974).

V I R I

- BANOVEC Tomaž: Prostorski informacijski sistem Slovenije - faza I. Predraziskave. Ljubljana, Inštitut GZ SRS, 1973.
- BANOVEC Tomaž: Prostorski informacijski sistem Slovenije - II.faza. Ljubljana, Inštitut GZ SRS, 1975.
- BANOVEC Tomaž; Lesar Anton: Digitalni model reliefa Slovenije. Ljubljana, Inštitut GZ SRS, 1975.
- BESENIČAR Jurij: Tehnike fotointerpretacije. I.del. Ljubljana, Inštitut GZ SRS, 1980.
- BILC Andrej: Lokacija in zajemanje fizičnih prostorskih informacij. Ljubljana, Inštitut GZ SRS, 1978.

- BILC Andrej: Projekt razvoja fotointerpretacije in obvladovanja drugih oblik daljinskega zaznavanja. Ljubljana, Inštitut GZ SRS, 1981.
- BREGANT Boris, Bregar Lea, Košir Živko, Mikulič Vid, Skumavec Jože, Lukačič Marija: Evidenca naravnih virov. Ljubljana, Geodetski zavod SRS, 1983.
- GEODETSKA delatnost u oblasti inventarizacije prostora, I.del. Savez geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije, jugoslovanski simpozij, Bled, april 1970.
- GEODEZIJA v SR Sloveniji. Ljubljana, Geodetska uprava SRS, 1972.
- GEODEZIJA v SR Sloveniji. Ljubljana, Geodetska uprava SRS, 1978.
- GORKIČ Gorazd, Svetik Peter: Dokumentacija virov prostorskih informacij v SRS. Prostorski informacijski sistem. Zasnova, leto 1, št. 1, Izdelal Inštitut GZ SRS, Ljubljana, Partizanska knjiga - znanstveni tisk, 1974.
- KRISTAN Božo, Buder I., idr.: Uporaba fotointerpretacije pri prostorskih raziskavah. Inštitut GZ SRS, 1973.
- PETKOVŠEK Zdravko, Banovec Tomaž, idr.: Določitev optimalne metode prenosa podatkov in optimalne gostote mreže reliefa Slovenije za digitalno uporabo. Ljubljana, Inštitut GZ SRS, 1972.
- STRITAR Albin, Ruprecht Janez, idr.: Kategorizacija zemljišč. Ljubljana, Inštitut GZ SRS, 1974.
- STRITAR Albin, Ruprecht Janez, idr.: Fotointerpretacija in prostorske raziskave s posebnim poudarkom na pedološko kartiranje hidromorfni tal, Ljubljana, Inštitut GZ SRS, 1977.
- SVETIK Peter, Podobnikar Marjan: Inventarizacije prostora v Sloveniji. V: Geodetska delatnost u oblasti inventarizacije prostora, 1970, str. 21-29.
- SVETIK Peter et. al.: Znaki za prikaz kazalcev prostorskega razvoja. Informativni bilten (Zavoda SRS za družbeno planiranje), Ljubljana, 1980 6, str. 18.
- ŠIVIC Peter, Bregant Boris, Lesar Anton: Zbiranje prostorskih podatkov v katastrih in evidencah. Ljubljana, Inštitut GZ SRS, 1977.
- ŽELEZNIKAR Iva, idr.: Urbanistični terminološki slovar. Ljubljana, Urbanistični inštitut SR Slovenije, 1975.
- Opomba: Bibliografski podatek "Inštitut GZ SRS" ali "Geodetski zavod SRS" pomeni, da gre za raziskovalno nalogo teh ustanov.

KATASTER KOMUNALNIH NAPRAV MESTA MARIBOR

Razvoj, problematika in perspektive

"Kataster komunalnih naprav je tehnična evidenca o komunalnih napravah in objektih. Zadeve katastra komunalnih naprav so zadeve splošnega pomena SRS. Za kataster komunalnih naprav velja v SR Sloveniji enoten sistem, ki je določen s tem zakonom in enotnimi tehničnimi normativi, določenimi na njegovi podlagi." (1. člen zakona o katastru komunalnih naprav SRS z dne 20. julija 1984).

Sto in še nekaj let je tega, kar beležimo prvo evidenco komunalnih naprav v Mariboru. Stoletja nazaj v srednji vek pa segajo najdbe kanalizacije. Šele s sprejetjem zakona o katastru komunalnih naprav leta 1974 je postavljena ta evidenca na mesto, ki ji po svoji pomembnosti in dragocenosti podatkov tudi gre.

Nastanek urbanih središč je pogojeval tudi potrebe po dobri preskrbi z vodnimi in energetskimi viri, čistoči in urejenosti, komunikacijskih sistemih in prometni urejenosti. Kakor so se razvijala mesta, tako je vzporedno nastajala tudi komunalna oprema. Zapisi omenjajo Maribor že v 13. stoletju. Tako lahko zabeležimo mejnike razvoja komunalne opreme mesta Maribor, ki segajo v pozni srednji vek, kamor sodijo najdbe zgrajene kanalizacije (Glazija).

V kasnejšem času pa so bili v Mariboru zgrajeni in izdelani predvsem:

- 1847 telegrafsko nadzemno omrežje Dunaj - Gradec - Maribor - Celje, ob zgraditvi južne železnice,
- 1869 izgradnja plinarne (zasebno podjetje)
- 1871 začetek distribucije plina za potrebe javne razsvetljave okoli plinarne in nato mestnega jedra,
- 1892 postavitve medkrajevne nadzemne telefonske linije Dunaj - Gradec - Maribor - Trst (upravlja "Südbahn Gessellschaft")
- 1897 javni telefonski promet v Mariboru z 68 naročniki v letu 1900,
- 1898 postavitve sond in opazovalnih vodnjakov,
- 1900 - 1901 zgraditev vodarne in rezervoarja na Kalvariji ter povezave s cevovodom $\emptyset$ 350 pod upravo "Stadtwasser Werke" Maribor,
- 1920 za posameznimi privatnimi industrijskimi elektrarnami zgrajenimi v letih 1883 - 1918, izgradnja hidroelektrarne Fala za potrebe tovarne v Rušah in v letu 1920 elektrifikacija mesta Maribor, - upravlja mestno električno podjetje.

- Elektrika zamenja v tem letu plinsko razsvetljavo - Gosposka in Slovenska ulica s 25 razsvetnimi mesti,
- 1964 semaforizacija prvega križišča v Mariboru,
  - 1980 izgradnja toplotne oskrbe Maribor in uvedba daljinskega ogrevanja za soosko S-23 in Nova vas I.
  - 1982 izdelava prometnega katastra.

Vzporedno s tem so nastajale grafične in numerične evidences teh naprav z različno vsebino, kvaliteto in načinom prikazovanja. Paleta zapisov in grafičnih prikazov sega od meril 1:2880, 1:1000, 1:720, 1:500 do skic 1:250 v raznih barvah, znakih, z in brez odmerjanj.

* 62000, YU Maribor, Komunalni inženiring
ing. geod.

Prispelo za objavo

1983-09-15

Tako lahko na obseg in kvaliteto geodetskih podlog razdelimo v tri obdobja:

- načrti in skice v merilu 1:2880, 1000 in 720 v letih 1825 do 1931,
- načrti mesta Maribor v merilu 1:500 od leta 1932 do 1974,
- evidenčni načrti na plastičnih folijah v merilih 1:500, 1:5000 v letih 1974 do danes.

Obdobje od 1825 do 1931 obsega nam dostopne načrte plinske javne razsvetljave mesta Maribor v merilu 1:720. Načrti so bili izdelani v merilu 1:2880 leta 1825 in povečani na uporabljeno merilo po letu 1870. Vsebujejo lego plinskih vodov v raznih barvah in debelinah z ozirom na premer cevi, odmerjanja od stavb, vrisane in oštevilčene svetilke z označbo stebra ali konzole. Priložena je legenda posameznih znakov. Načrti so arhivirani v Mariborski plinarni in predstavljajo najstarejši grafični prikaz komunalnega voda v našem mestu.

Iz leta 1898 je načrt sond in opazovalnih vodnjakov v merilu 1:2880 za področje Maribora z okolico s pripadajočim topografskim ključem.

Iz leta 1900 je situacijski načrt po projektu položitve cevovoda $\emptyset$ 350 v modri barvi (Beli graben) ter vrisan signalni kabel ob cevovodu iz leta 1901 v merilu 1:2880.

V juniju 1900 so bili izdelani projekti izgraditve vodovodnega omrežja v merilu 1:2880 z naslednjo vsebino: nadmorske višine križišč z označbo hidrantov in zasunov, vsi so oštevilčeni in vrisani v modri barvi, novo omrežje je prikazano v zeleni barvi z vpisanim premerom cevi in spremembo le-tega. Načrti so arhivirani pri Mariborskem vodovodu. Za kanalizacijo obstoja po ustnem izročilu tako imenovani Tajsingerjev načrt kanalizacije iz leta 1900, ki ni dosegljiv in je vsebinsko nedefiniran.

Iz leta 1903 so telegrafski vodi na skicah v merilu 1:1000 in prikazujejo linijski potek zračnega voda brez odmerjanj v rdeči barvi, oštevilčeni nosilni drogovi, v modri barvi pa železni nosilci.

V obliki posameznih skic so prikazani tudi električni vodi.

Obdobje 1932 do 1974:

Za mesto Maribor so bili v letu 1931 do 1932 izdelani načrti v merilu 1:500 za levi breg in sedanji predel KO Tabor.

Ti načrti so bili takoj uporabljeni za grafični prikaz plinskega in vodovodnega omrežja - kaširani na močne kartone in predstavljajo za načrti plinske razsvetljave prvi sistematični prostorski prikaz vodov. V načrtih so vpisani premeri cevi in odmerjanja od stalnih objektov zgradb. Za potrebe vodovoda je bil izdelan seznam privatnih hidrantov in skice zasunov v merilu 1:250 v letu 1938. Podobne skice so bile izdelane tudi za kanalske jaške.

Med drugo svetovno vojno so bili izdelani pregledni načrti vodovodnih napeljav in zasunov v merilu 1:5000 (februar 1944), in pregledni načrt kanalizacije v merilu 1:2880 z oštevilčenjem jaškov.

Za druge naprave, kot so javna razsvetljava, električni vodi nizke in visoke napetosti, PTT vodi, so bile izdelane linijske skice različnih meril. Nizkonapetostni kabli so v modri barvi, visokonapetostni v rdeči barvi, prečkanje PTT kablov je vrisano rumeno, vpisana pa so tudi odmerjanja od hiš in oštevilčene transformatorske postaje. Za svetilke javne razsvetljave so nastavljene kartoteke.

Obdobje 1974 do danes:

S sprejetjem zakona o katastru komunalnih naprav so bili dani vsi pogoji za poenoteno vodenje vseh evidenc s predpisanimi preglednimi kartami 1:5000, načrti tehnične izmere 1:500 in 1:1000, nastavitve evidenčnih

listov posameznih vodov in objektov na njih, zbirnih vodov - vse kar naj bi pripomoglo h hkratni izdelavi zbirnega katastra komunalnih naprav mesta Maribor.

Zakonska regulativa je bila podana, topografsko katastrski načrti na plastičnih folijah so omogočili uvedbo oleatnega sistema prikazovanja vodov in začelo se je obdobje sistematičnega snemanja obstoječih komunalnih naprav na levem bregu mesta. Od leta 1973 do 1976 so bile izvršene izmere kanalizacije, vodovoda, plinovoda za celotni levi breg in električnih vodov visoke ter nizke napetosti za katastrsko občino Melje. Po letu 1976 pa je sistematična odmera komunalnih vodov zamrla, načrti na desnem bregu pa so nastajali v različnih merilih 1:500 in 1:1000. Leta 1979 so bile odmerjene naprave in vodi zemeljskega plina iz obstoječe izmeritvene mreže ter določene koordinate karakterističnih točk. S tem je bila prvič podana tudi možnost računalniške obdelave dobljenih podatkov.

V letih 1981-1983 so bile opravljene meritve toplovodnih kinet in semaforizacije, ki se z izgradnjo omrežja nadaljujejo.

Zaključek

K pisanju tega sestavka kot prvega dela problematike katastra komunalnih naprav me je vodila želja, da širši krog sodelavcev, zaposlenih v komunalnih organizacijah Maribora, spozna razvoj in probleme te tako potrebne evidence. Bolj kot so dogodki odmaknjeni, težje je zbrati zanesljive podatke, marsikateri dokumenti in evidence so spravljani v nam nedostopnem arhivu. Del zbranih podatkov je naveden le na podlagi ustnega izročila. Pri zbiranju gradiva so pomagali aktivni, pa tudi upokojeni projektanti, graditelji in vzdrževalci teh naprav, ter omogočili vpogled v obstoječe arhive in literaturo, za kar vsem iskrena hvala.

IZDELAVA DELAVNIŠKIH NAČRTOV ROBOVOGA VODNJAKA KRANJSKIH REK

Robbov vodnjak kranjskih rek je osrednji baročni spomenik v SR Sloveniji, nekako mu lahko postavimo ob bok le še Straubovo kužno znamenje v Mariboru. Obenem lahko rečemo, da je bil Robbov vodnjak dvesto in več let simbol ljubljanskega mesta in da je to še danes.

Vodnjak je bil od nastanka izpostavljen vplivom sonca, dežja, mraza in raznih plinov. Onesnaževanje se je s povečanjem motornega prometa v zadnjih tridesetih letih še stopnjevalo in posledica tega je bilo naglo propadanje vodnjaka. Zaradi tega je bilo sklenjeno, naj se obstoječi vodnjak ohrani v sedanjem stanju, kar pomeni, da ga je treba razstaviti in ponovno postaviti na novi lokaciji, na kateri ne bo tako ogrožen od atmosferilij in prometa kot na sedanjem mestu. Glede na to, da so nekateri deli izvirnika že močno razjedeni, ga bo treba rekonstruirati in konzervirati.

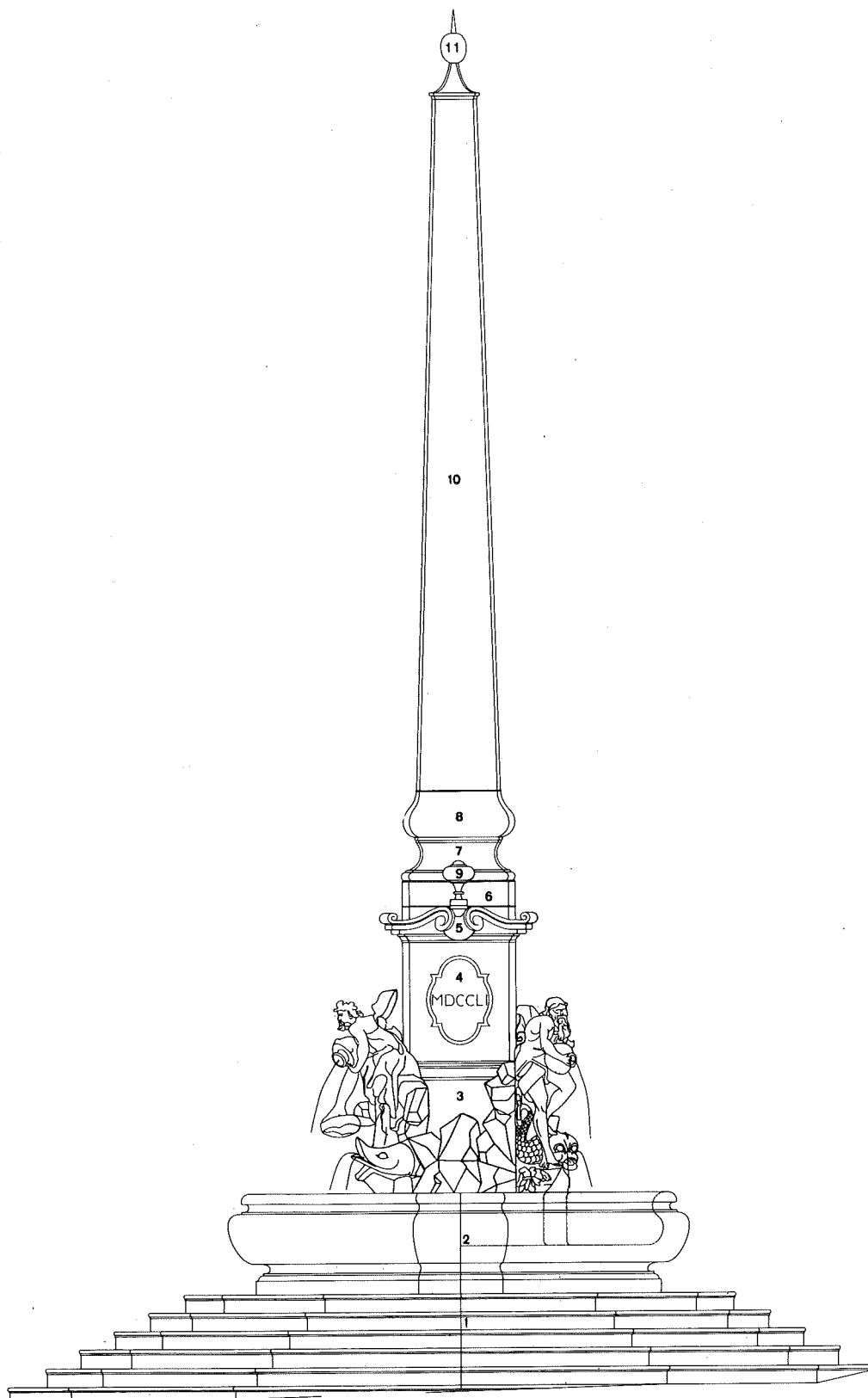
Ker bo izvirnik prenešen na novo lokacijo, bo treba, če hočemo ohraniti spomeniško visoko kvaliteten ambient Mestnega trga, na njegovo mesto postaviti kopijo. Zaradi poškodovanosti izvirnika pa ne bo dovolj izdelati le kopijo izvirnika, temveč tudi kopijo rekonstruiranega vodnjaka. Na podlagi teh izhodišč je bila Geodetskemu zavodu SRS zaupana izdelava delavniških načrtov za izdelavo kopij posameznih delov Robbovega vodnjaka. Pri tem so bile izvzete tri skulpture, ki bodo rekonstruirane na podlagi odlitkov originalnih kipov in kasneje dopolnjene na podlagi ostalih, bolje ohranjenih del Francesca Robbe.

Ker je vodnjak sestavljen iz več delov, je bilo najprej treba določiti dele, ki jih bodo izdelali kamnoseki. Pri določanju teh delov smo si pomagali tudi z mnenjem tovariša Čuka, vodje kamnosekov pri podjetju Mineral. Ta razdelitev nam je kasneje služila kot osnova pri izdelavi načrtov. Vsak del smo oštevilčili, razdelitev na posamezne dele pa je prikazana na posebni skici (kot osnovo smo uporabili pomanjšano kopijo načrta IGF - skica 1).

Zaradi zahteve po veliki točnosti načrtov smo vsa stojišča na terenu stabilizirali, jih kasneje izmerili in jim določili koordinate. V ta namen je bila razvita posebna mikrotriangulacijska mreža, ki nam je poleg stojišč za kamero služila tudi kot osnova za določitev oslonilnih točk na vodnjaku. Vse oslonilne točke so bile zaradi zahtev po veliki natančnosti signalizirane. Za to smo uporabili posebne, v ta namen izdelane signale, katerih velikost je bila prilagojena velikosti merske marke na instrumentu, na katerem smo kasneje posnetke izvednotili. Za vsak stereomodel je bilo klasično določenih 5 oslonilnih točk z natančnostjo ± 1 mm. Določene so bile z metodo presekov; pri tem smo za merjenje kotov uporabili Wildov sekundni teodolit T2. Po koncu merjenj smo izračunali koordinate stojišč in oslonilnih točk. Računanja so bila izvedena na računalniku HP 67 po posebnih, v ta namen izdelanih programih.

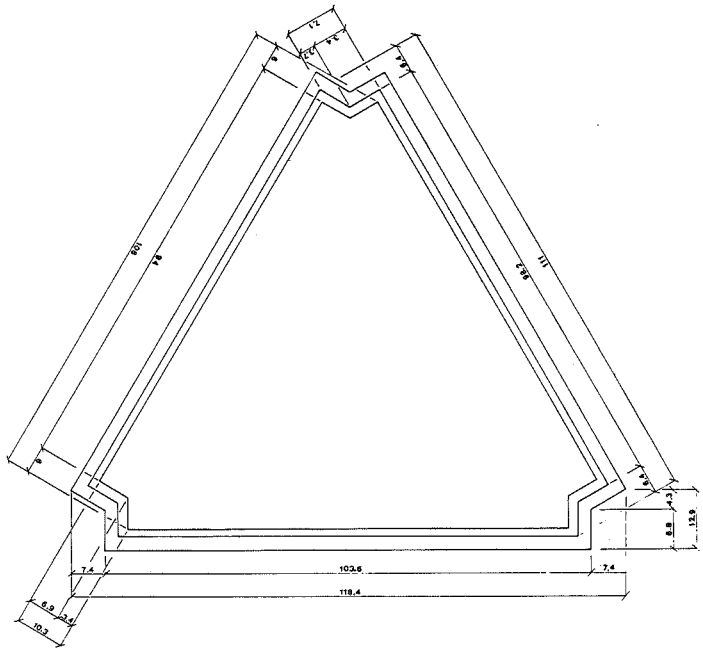
Vodnjak smo posneli s treh strani (izjema je bilo dodatno snemanje, na podlagi katerega smo izvednotili dva profila). Snemalna razdalja ni nikdar preseгла 6 m (kar nam je kasneje omogočilo kartiranje v merilu 1:5), razmerje med snemalno razdaljo in dolžino baze je bilo od 1:3 do 1:4; to nam je (zaradi dobrih presekov) omogočalo kar največjo natančnost pri določanju globin.

* 61000, YU, Ljubljana, Geodetski zavod SRS
dipl.ing.geod., vodja fotogrametričnega oddelka
Prispelo za objavo 1983-09-12.

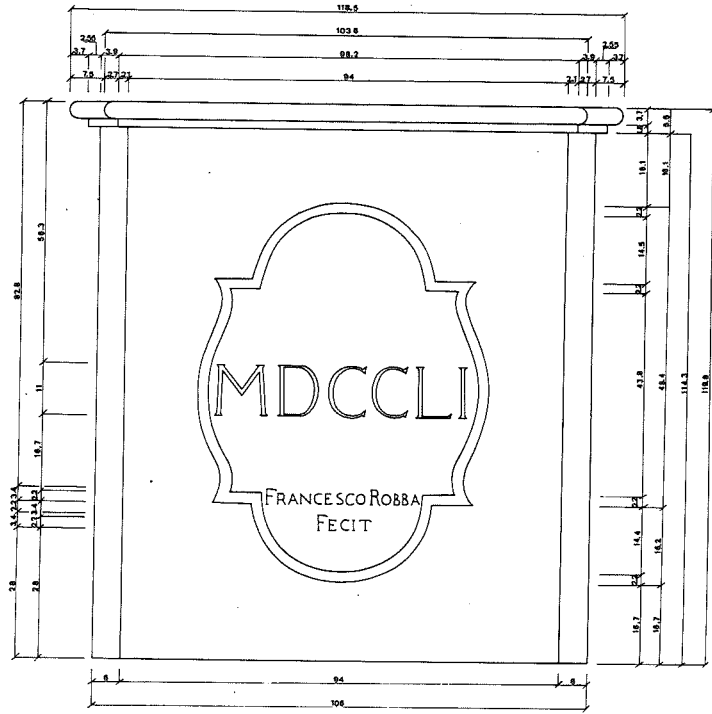

ROBBOV VODNJAK: SKICA POŠAMEZNIH DELOV VODNJAKA

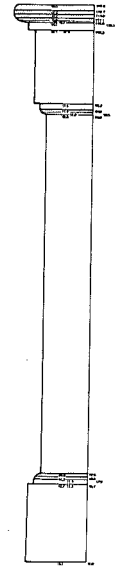

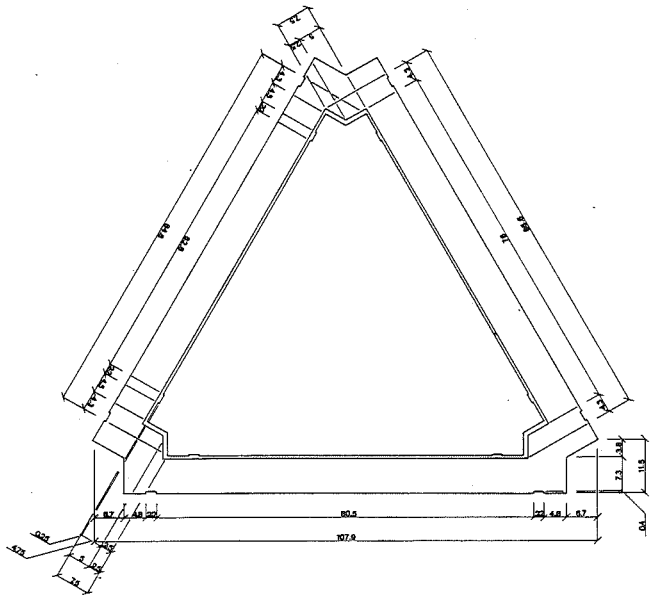
4 - TLORIS

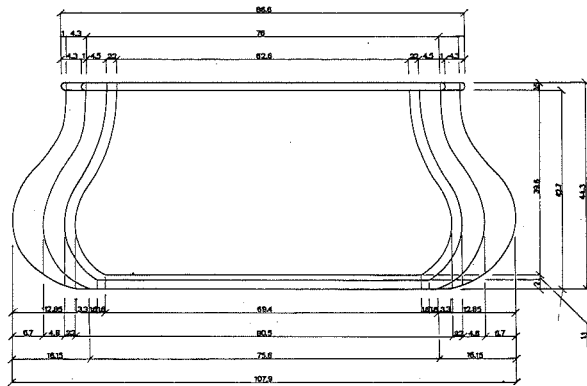
4 - NARIS

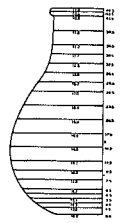
4 - PROFIL

8 - TLORIS

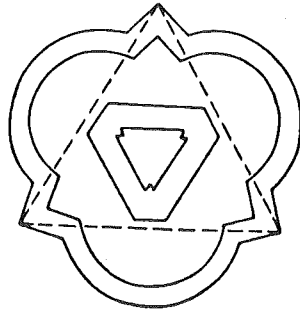
8 - NARIS

8 - PROFIL

Pri snemanjih je šlo za normalne primere, pri čemer je bila za vsak primer posebej baza vzporedna z daljico, (razen pri dodatnem snemanju, na podlagi katerega smo izvrednotili dva profila) ki jo dobimo s presekom horizontalne ravnine in obeliska. Da bi lahko na terenu postavili bazo kar najbolj vzporedno s to daljico, smo izhajali iz hipoteze (ki so jo kasneje potrdila merjenja na terenu), da so glavne osi obeliska vzporedne s stranicami trikotnikov, ki jih dobimo, če povežemo najbolj izstopajoče točke pri trikotnih delih vodnjaka (skica 2). Znano je, da je smer tem natančneje definirana, čim večja je razdalja med točkami, na podlagi katerih je smer določena.

Skica št. 2

Vodnjak je bil posnet s terestrično kamero UMK 10/1318 firme Karl Zeiss-Jena. Pri snemanju smo vodili zapisnik o snemanju, vpisali smo vse elemente, ki jih potrebujemo za kasnejše izvrednotenje. Kartiranje je potekalo na Wildovem avtografu A₁₀. Ker smo imeli v večini primerov za izdelavo na voljo tri enake dele, smo po izrisu vseh v svinčniku ter kasnejši primerjavi za izdelavo v tušu uporabili le najbolj ohranjeni del. Pri delih, ki jih ni bilo mogoče fotogrametrično posneti, smo si pomagali s klasičnim merjenjem.

Za vsak del so bili izdelani načrti v merilu 1:5, in sicer tloris, naris in profil. Obstoječi načrti so bili kasneje povečani v merilo 1:1, kar bo omogočilo njihovo direktno uporabo pri izdelavi modelov, na podlagi katerih bodo izdelane kopije posameznih delov vodnjaka.

Tako dobljeni načrti so poleg osnove za izdelavo modelov in kasneje kopij tudi sestavni del dokumentacije o znamenitosti (skulpturi) in nam, če jih primerjamo z načrti dejanskega stanja (pri nas izdelani s svinčnikom), omogočajo tudi analizo stanja vodnjaka, ki ne obsega le analize poškodb, temveč je tako možno odkrivati tudi izrabljenost materiala, posedanje posameznih delov, nagnjenost obeliska itd. Ker bodo kopije posameznih delov izdelovali po načrtih, in ne po originalu, kot je bilo doslej v navadi, se bo skrajšal tudi čas, ko bo ambient Mestnega trga osiromašen za Robbov vodnjak oziroma njegovo kopijo. To pa so glavne prednosti zgoraj opisanega načina pred metodami izdelave kopij po izvornikih.

Literatura

- G. Vojnović- M. Marčeta, Photogrammetrische Messaufnahme von Skulpturen, XIV Congress of the International society for Photogrammetry, Hamburg 1980, str. 755-758.
- G. Voss: 10 Years UMK 10/1318 Universal Measuring Camera, XIV Congress of the International society for Photogrammetry, Hamburg 1980, str. 759-768.
- D. Gregorin: Obnova Robbovega vodnjaka in restavratorska dejavnost, Publikacija Reševanje Robbovega vodnjaka, Ljubljana, 1982, str. 2-12.
- J. Hudnik: Izdelava replik na osnovi dokumentacije, dobljene s fotogrametrijo, Publikacija Reševanje Robbovega vodnjaka, Ljubljana 1982, str. 33-37.

MULTIPARALELIZEM V TEMATSKI KARTOGRAFIJI

Tipografija ali črkovni material, ki ga uporabljamo v tematski kartografiji, dopolnjuje in razlaga specifičnosti elementov, ki so prikazani splošno z znaki, s simboli. Ker pa se ti elementi razlikujejo tako po vsebini kot po posebnostih, je treba razlikovati tudi tipografijo.

Razlikovanje vsebine, izražene s tipografijo:

velikost

jakost (krepkost)

tip črke

izvedba črke: polna
konturna
raster

Sestava črk gesla:

normalna
razvlečena
v vijugi

POHORJE

P O H O R J E

P O H O R J E

Intraparalelizem:

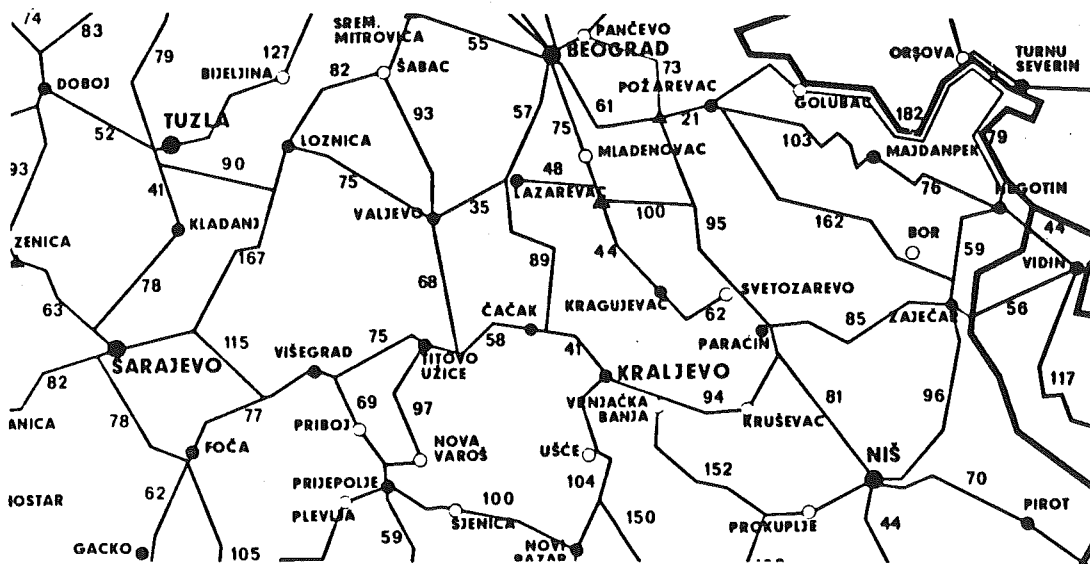
Prvo pravilo intraparalelizma je montaža vseh napisov in opisov v horizontali (razen izjem: na primer pogorij in podobnega).

Zaradi preglednosti, ki je pogojena z urejenostjo, morajo biti vsi napisi na mreži v istih linijah, ki pa jih mora biti čim manj (odvisno seveda od možnosti, ki jih ponuja vsebina).

Te linije potekajo tako horizontalno kot vertikalno; to omogoča, da nam pogled drsi po koordinatni mreži v določenem redu, in izključuje možnosti izpuščanja nekaterih elementov.

Dokaz pravilnosti in predvsem uporabnosti tega sistema so karte, ki so kljub večjemu številu podatkov zaradi urejene postavitve vseh opisov videti bolj prazne in so bolj pregledne: omogočajo še dodatno vnašanje tematik, iskanje iste vsebine pa je olajšano.

* 61000, YU, Ljubljana, FAGG Oddelek za arhitekturo
mag.dipl.arch., asistent
Prispelo za objavo 1982-12-16.

Multiparalelizem je sistem, ki vsebuje vse prej naštetе prednosti, le da se ne omejuje na izključno horizontalo, temveč omogoča ločevanje po vsebini: to lahko izvedemo le še z uporabo vertikale iz koordinatnega sistema in z uporabo enega izmed značilnejših kotov v območju 0 do 90 stopinj (verjetno bi bila najbolj uporabna kota 30 in 45 stopinj). Vsebinsko ločeni elementi, ki so navezani na pojem horizontala/vertikala, so pogorja

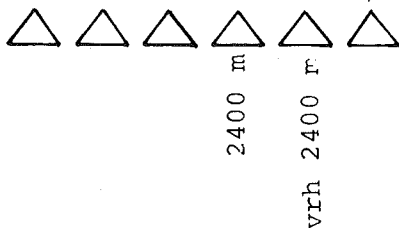
- vrhovi
- naselja
- pokrajine
- tematika

Značilnosti teh elementov so:

pogorja	hrbet, razvlečenost, nedefiniranost
vrhovi	višina, točka, vertikala
naselja	znak, ime le dopolnjuje in informira o: statusu, velikosti, pomembnosti
pokrajine	neppravilne oblike, vendar točno definirane, poenostavitve so možne
tematike	izstopajoče iz osnove, zato morajo biti "drugačne" od drugih elementov. To je možno doseči z barvo, z obliko, manj s tipografijo.

Tipografska značilnost opisov v sistemu multiparalelizma:

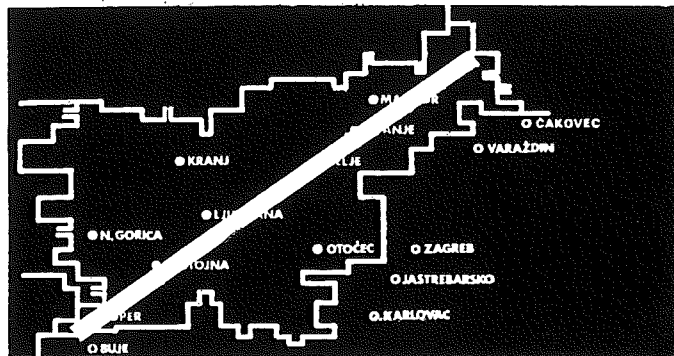
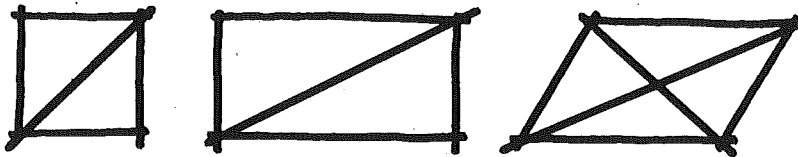
pogorja	π	napis teče po hrbtu, od začetka do konca, kar omogoča predvsem izvedba črke in (manj pregleden) sestava gesla,
vrhovi	vrh 2400 r	vertikala (višina) smiselno narekuje smer napisa s puščico v vertikalni smeri, ki naj občutek višine potencira. Za to govori tudi smer gorskih verig, ki tečejo pri nas praviloma od vzhoda proti zahodu in zato puščajo več možnosti opisovanju v vertikalni smeri. Poti pa so praviloma horizontalne, bolj na redko direktno usmerjene na vrh, zato se ta dva podatka ne izključujeta.

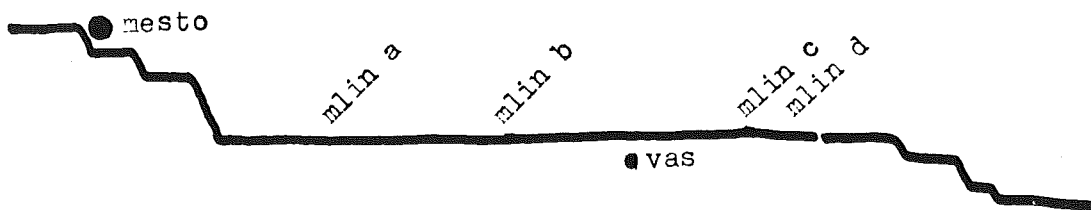
(Transformacija trikotnika v puščico: trikotnik ostane, vendar poudarja usmerjenost. Napis na spodnji strani, ki se nadaljuje v puščico, je logičen na severni polobli, ker so južna pobočja praviloma položnejša /v ploskvi večja/, na zgornji, severni strani je ploskev manjša in bolj preprežena z drugimi elementi. Napis na spodnji strani se vključuje v senco, ki jo potencira in s tem nakazuje relief - zahteva pa močnejši tip črke. Napis nad puščico (vrhom) je možen le pri zelo redkih opisih, ki pa so lahko zaradi tega bolj pregledni).

naselja to so osnovni opisi, ki naj se ravnajo po pravilih intra-paralelizma;

pokrajine skoraj vsako obliko pokrajine (države, predela itd.) lahko poenostavimo v paralelopiped. Tega določa diagonala oziroma obe diagonali: pri tem je ena vedno značilnejša, in sicer daljša. V smeri daljše diagonale bi opis le to najbolj definiral.

tematike bjejo iz osnove zaradi neke značilnosti: pri isti barvi in isti jakosti je edina možnost smer osnovnice opisa, najbolj uporabna sta kota 30 in 45 stopinj. Kolikor nastopa pri tem še barva, je izstopanje iz osnove zagotovljeno.

Vrednost, uporabnost in prednosti sistema lahko potrdi le eksperimentalna tematska karta. Ne trdim, da je uporaben za vse namembnosti, vendar obstajajo karte, na katerih bi ga bilo mogoče uporabiti. Prednosti bi naj bile večja preglednost oziroma večja selektivnost podatkov, v danih okoliščinah, uporaba manjšega števila barv in v končni fazi možnost nanašanja več vsebin. Zahteva izjemne napore pri montaži opisov, pa nekaj vaje in dobre volje uporabnika na začetku.

Uspeh pa lahko nadomesti ves trud in vse dileme ob delu.

NOVA ŠOLSKA KARTA SR SLOVENIJE**

Podoba sveta se nenehno spreminja. Hitro naraščanje prebivalstva, politične in socialne spremembe, nagel razvoj mest in prometnega omrežja, spremembe agrarnega in industrijskega prostora vplivajo na svetovni napredek.

Tudi naša ožja domovina je zajeta v tokove takih dogajanj.

Te spremembe in napredek pa na najbolj razumljiv in nazoren način, v grafičnem jeziku, ki se ga z lahkoto naučimo, prikažemo na kartah.

Kartografija kot teoretično-znanstvena in praktična disciplina je v svoji izrazni moči neverjetno napredovala in še vedno napreduje. Danes skoraj ni dejavnosti, ki ne bi uporabljale izdelkov kartografije, saj je grafično prikazano stanje na karti za večino takoj razumljivo sporočilo. Krog uporabnikov kart se nenehno širi. Zato karta je in tudi bo še dolgo primarno sredstvo za prikazovanje prostorsko razporejenih sporočil. Tako ugotovitev nam potrjuje vsakodnevna praksa.

Nobenega dvoma ni, da je tudi karta sodoben učni pripomoček za vse ravni šolanja. Zato štejemo vse učence in študente za velike uporabnike kart. Natančna in nazorna karta je zelo primeren učni pripomoček za pedagoške delavce. Uporabljajo jo tako za osnovne razlage fizične zgradbe naše domovine kot za razlage problemov prostora in njegovega urejanja. Natančna splošna spoznanja soodvisnosti in razmer v prostoru so posebno za vzgojo sožitja v socialistični samoupravni družbeni skupnosti izrednega pomena.

Obdobje po drugi svetovni vojni je prineslo številne nove tehnične, tehnološke in reprografske možnosti v procesih izdelave kart. Stari načini in postopki priprav založniških originalov so se postopoma opuščali, izključno ročne kartografske spretnosti so nadomestile naprave, v samem tehnološkem procesu pa so klasično gradivo - papir - nadomestile razne plastične folije, vkopirni in poltonski rastrji. Za prikaz prostorskih razmerij se je popolnoma uveljavil način merjenja na podlagi letalskih posnetkov. Ta dejstva so pripomogla k temu, da so se načini izdelave vseh vrst kart naglo prilagajali novim možnostim.

Geodetski zavod SR Slovenije, ki je pred petnajstimi leti vključil v svoj proizvodni program tudi izdelke kartografije, je že na začetku naravnal tehnološke procese v nove smeri in jih tudi izpolnjeval z lastnimi dogajanjmi. Po lastnem programu zapolnjuje številne vrzeli v tej dejavnosti, kajti potrebe po dobrih kartah je čutiti na vseh ravneh našega družbenega dogajanja. Že zdavnaj so minili časi, ko sta bili izdelava in uporaba kart domena vojaških krogov. Trdimi lahko, da karta ki je dostopna vsakomur, v mnogočem prispeva k zaveščanju in dviga splošno raven izobraženosti.

Po takem konceptu izdeluje Geodetski zavod SR Slovenije številne in raznovrstne karte in ena takih naj bi bila tudi izdana šolska karta SR Slovenije.

Pri zasnovi šolske karte SR Slovenije smo se poskušali držati načela splošne preglednosti fizičnega prostora na račun zmanjšanega števila po-

* 61000, YU, Ljubljana, Geodetski zavod SRS
ing.geod. vodja kartografskega oddelka
Prispelo za objavo 1983-11-07

** Prispavek za posvetovanje geografov o šolski kartografiji v Sarajevu
(16. do 18. novembra 1983).

datkov. To načelo smo si postavili tudi zato, ker so dandanes že na voljo karte v merilih, ki zelo podrobno prikazujejo topografsko sliko posameznih delov naše ožje domovine. Najbolj znane so pregledne karte posameznih občin in karte naselij in mest. Številne šolske uprave so take karte tudi že vključile v sicer še neobvezna učila.

Osnovno vodilo je bilo, da mora biti karta jasna in čimbolj dojemljiva, v prvi vrsti splošnageografska, brez poudarjanja posebnosti. Rzsodbo o tem koliko nam je to uspelo, prepuščamo drugim, posebno pa pedagoškemu krogu, ki ta izdelek praktično uporablja.

Pripomniti pa je treba, da zaradi množice podatkov, ki se stalno spreminjajo, ni nobena karta brez napak, ni brezhibna. Vsaka karta, ki vsebuje nove podatke in novosti v tehnološki zasnovi omogoča orientacijo in komunikacijo, in je koristna tudi z vidika prispevka k razvoju kartografije.

Da bi bila čimbolj priročna, je zgibana, kar je tudi praktična novost. Tako je bilo mogoče izkoristiti hrbtno stran, izdelek pa je dobil še lično likovno podobo. Republiški grb in zastava pa na vidnem mestu simbolizirata našo nacionalno samostojnost.

Ostali prostor hrbtne strani pa zapolnjuje besedilo, povzeto iz učbenika. Vsebina karte je razdeljena na osem osnov, vsaka je natisnjena v drugi barvi:

1. komunikacijska mreža in okvir,
2. vodna mreža z jezери in morjem,
3. imena,
4. tloris zazidanih površin,
5. državna in republiška meja,
6. osnove reliefa z rdečo barvo,
7. osnove reliefa z modro barvo,
8. osnove reliefa z rumeno barvo.

Podrobnosti vsebinske sestave

1. Komunikacijska mreža in okvir

Notranji okvir karte se popolnoma ujema z notranjim okvirom stare karte, vendar pa je prikaz karte podan v celoti. Naslov karte je zgoraj izven okvira, prav tako legenda spodaj izven okvira. Podatki o izvajalcu in odgovornih sodelavcih pa so napisani na hrbtni strani.

Menimo, da je karta s tem pridobila bolj estetski videz.

Geografska koordinatna mreža je podana na 30', kar ustreza predpisu o javnem publiciranju koordinatnih mrež.

Ceste se delijo na štiri kategorije, ki ustrezajo administrativni razdelitvi in jih uporabljamo tudi na kartah, ki prikazujejo posamezne občine. Zunaj meja SR Slovenije je ta kategorizacija le simbolična, prikaz pa je prilagojen kvaliteti cest po obstoječih avtokartah.

Železniška mreža je prikazana z enotnim znakom za obe vrsti prog - enotirne in dvotirne.

Popolno so prikazane vse ceste prvih treh kategorij, lokalne ceste pa so temu merilu primerno poenostavljene.

2. Vodna mreža z jezeri in morjem

Prikazani so vsi pomembni vodni tokovi, ki imajo v glavnem napisana tudi svoja imena. Znotraj ozemlja SR Slovenije so prikazana tudi umetna jezera, ki so nastala v zadnjem času.

S posebnim znakom je prikazana tudi občasna površinska voda in obseg edinih solin.

3. Imena

Krajevna imena so razdeljena na šest različnih tipov tako, da tip uporabljenih črk označuje velikost kraja glede na število prebivalcev. Na stari karti je bil ta prikaz izveden v klasični tehniki z manjšimi in večjimi krogci. Kraji so razvrščeni po številu prebivalcev po zadnjem popisu 1981. Za kraje izven ozemlja SR Slovenije je bil prikaz velikosti narejen na podlagi napisov na priložnostnih kartah, ki so nam bile na voljo pri izdelavi.

Ozemlje slovenske Koroške v Avstriji je prikazano z dvojezičnimi krajevnimi imeni po študiji dr. Klemenčiča, ozemlje Slovencev v Italiji pa po dvojezični karti dr. Medveda.

Za ostali del ob naši severni meji ne obstajajo posebej obdelane toponomastične karte.

Dvojezičnost je prikazana tudi znotraj ozemlja SR Slovenije v Prekmurju, Slovenskem primorju in delu Istre. Ta prikaz je usklajen s statuti teh občin.

Pri prikazu dvojezičnosti je zastopano tudi osnovno načelo pisave: zunaj meja SR Slovenije, prvo ime v namškem ali italijanskem jeziku in potem v slovenskem, znotraj meja SR Slovenije pa narobe.

S posebno pisavo so opisani pomembni vrhovi naših gora z nadmorskimi višinami. Nadmorske višine so vzete po podatkih zadnje natančne izmeritve za temeljne topografske načrte in se tu in tam razlikujejo od nekaterih dosedanih višin.

Pokrajinska imena so prikazana s tretjo vrsto pisave in so razvrščena v pet kategorij glede na razprostranjenost.

4. Tlorisi zazidanih površin

To je popolnoma nov način prikazovanja poseljenosti, ali bolje rečeno pozidanosti na karti v takem merilu. Prikazana so vsa strnjena naselja v oblikah svojih tlorisov. Pri prikazu osnove praktično ni bilo poenostavljanja. Namen takega prikaza je pregled nad celotno poselitvijo ali za naselja uporabljene površine. Klasični način prikazovanja s krogci takega pregleda ne daje.

5. Državna in republiška meja

Prikazan je natančen potek meje, z mednarodnimi mejnimi prehodi.

6., 7., 8. Osnove reliefa

Relief znotraj meja SR Slovenije je bil izdelan z računalnikom in na podlagi digitalnega modela reliefa. To je povsem nov način sestave tega podatka, ki na karti pokaže tretjo dimenzijo. Natisnjen pa je ta podatek s tremi osnovnimi barvami - rdečo, rumeno in modro. Tak način priprave nam omogoča, da poljubno menjamo barvni odtenek reliefa, od rdečega prek rjavega do modrega. Po izmenjavi mnenj z nekaterimi pedagoškimi delavci smo se odločili za odtenek, ki je sedaj na karti.

Tak način prikaza reliefa je izredno nazoren in izključuje klasični način prikazovanja s hipsometrično skalo.

Tehnološka pot sestave karte omogoča nenehno vzdrževanje vsebine in tudi njeno prilagajanje posebnim potrebam. Takšna, kakršna je, je tudi odlična osnova za prikaz posameznih tematik, zato je bilo pri osnovni sestavi načrtno izpuščeno vse, kar smo šteli za posebnost.

Prva priložnost, da bi založniške originale te karte uporabili še enkrat, se je ponudila ob naročilu, naj izdelamo tudi stensko karto SR Slovenije. Ker smo že ob izdelavi tehnološkega programa za ročno karto računali na možnost izdelave stenske karte, tudi te naloge ni bilo težko izpeljati.

Stenska karta je v merilu 1:175 000, kar je sicer nekoliko nenavadno, vendar je pred klasičnim bolj okroglim merilom (npr. 1:150 000) zmagal ekonomski račun. Vse naprave za pripravo založniških originalov in tudi maksimalne zmogljivosti tiskarskih strojev so narekivale to merilo, natisnjeno v dveh delih, sicer bi morali stensko karto tiskati v štirih delih. Stroški take priprave in takega tiska ter še lepljenja na platno so očitno precej večji.

Didaktična vrednost stenske karte, skupaj z ročno (namizno), je brez dvoma velika. Vsaki razlagi, vsakemu pojasnilu je mogoče slediti brez posebnega truda.

Naslednja karta didaktičnega kompleta je karta slovenskih narečij. To je povsem tipična tematska karta. Slovenske govorne skupine v prostoru so prikazane na povsem enaki topografski osnovi, kakršna je za ročno in stensko karto, čeprav je grafična tehnika drugačna. Ta izdelek potrjuje prej poudarjeno prednost ločeno izdelanih osnov. Ker mora biti na tej karti v ospredju tematika, je vsa topografska predstava potisnjena v ozadje, vendar še vedno dobro čitljiva. Merilo te karte je ponovno prirejeno formatu, ta pa finančnim možnostim,

Na tako osnovo bomo zelo verjetno natisnili še kakšno tematiko. Tematska kartografija pa je interdisciplinarna znanstvena dejavnost. Kartografija ponuja svojo tehnologijo, posamezni avtorji ali ustanove pa vsebino. Pri izdelavi takih kart je nujno potrebno teamsko delo. Dobra organizacija in sodobna tehnologija pa jamčita za uspeh.

Stanko PRISTOVNIK

OBVEZNO SOGLASJE STRANK PRI VZPOSTAVLJANJU POSESTNIH MEJA PO PODATKIH ZEMLJIŠKEGA KATASTRA (33.člen Zakona o zemljiškem katastru, Ur.l. SRS, št. 16/74)

V upravnem sporu U 478/82 je Vrhovno sodišče SR Slovenije zavzelo stališče, da je za vzpostavljanje posestnih meja na podlagi podatkov zemljiškega katastra potrebno soglasje strank ne glede na to, ali se prenos posestnih meja v naravo opravlja na zahtevo strank ali pa na podlagi sodne poravnave (mapna meja).

I. PRIMER

Tožeča stranka je zatrjevala, da je geodetski organ dolžan prenesti posestno mejo v naravo po podatkih zemljiškega katastra, če so se prizadete stranke (lastniki - uporabniki) poprej sporazumele za tak prenos in pri geodetski upravi predlagale ureditev meje po mapi. Izjava, ki so jo stranke dale upravnemu organu, naj bi bila obvezna za vse in je kasneje nobena od strank ne bi imela pravice spremeniti ali preklicati.

Stališče

Mnenje tožeče stranke nima opore v veljavnih predpisih (Zakon o zemljiškem katastru, Ur.l. SRS, št. 16/74 in Navodilo za poslovanje in postopek občinskih geodetskih organov ob reševanju zahtev za prenos posestne meje v naravo, RGU, št. 45/G-13/1-76 z dne 8.9.1976). Značilnost postopka za prenos posestnih meja po podatkih katastra (mapna meja), ki ga opravi geodetski upravni organ brez posredovanja sodišča, je soglasje strank, ki mora trajati ves čas postopka. Predhodna izjava strank, da se strinjajo s takim prenosom, še ne pomeni, da se že vnaprej strinjajo z mejo, ki jo bo geodetski organ pokazal na terenu. Če katerakoli stranka s prenešeno mejo ni zadovoljna, se mora postopek ustaviti, stranke pa se napotijo na sodno ugotovitev meje.

Tako stališče sta zavzela Republiški sekretariat za pravosodje in upravo ter Republiška geodetska uprava v skupni okrožnici št. 711-1/81 z dne 21.7.1981, ki je bila objavljena v Pravosodnem biltenu št. I/82. Podobno stališče je zavzelo Vrhovno sodišče SR Slovenije tudi v sodbi št. U I 520/77-7 z dne 9.2.1978, in sicer: "Ni mogoče šteti, da so stranke soglasne s prenosom posestnih meja v naravo po podatkih zemljiškega katastra, če takega sporazuma niso izrazile v času uradnega poslovanja geodetskega organa, torej v času prenašanja posestnih meja v naravo, oziroma v času sestave zapisnika o uradnem dejanju, čeprav so predlog za tak prenos sporazumno podpisale".

II. PRIMER

Po zatrjevanju tožeče stranke bi moral geodetski organ upoštevati sodno poravnavo, s katero je dogovorjena ureditev meje po katastrski mapi, in ker pomeni sodna poravnava izvršilni naslov, bi se meja po mapi morala določiti ne glede na to, ali katera od strank izgubi nekaj zemlje. Gre torej za vprašanje, ali je upravni organ pristojen in dolžan kljub nasprotovanju ene od strank izvršiti sodno poravnavo.

Stališče

Upravni organ ni pristojen proti volji prizadete stranke izvršiti sodno poravnavo in določiti posestno mejo po mapi. Sodna poravnava je res iz-

vršilni naslov, vendar je po 16.členu Zakona o izvršilnem postopku (Ur. l. SFRJ, št. 20/78) to le listina, na podlagi katere sodišče dovoli izvršbo, če sodne poravnave ni mogoče izvršiti s privolitvijo strank. V skladu s 7.členom omenjenega zakona vodi izvršilni postopek in odločbe (sklepe, odredbe) izdaja sodišče, ne pa upravni organ. Iz tega sledi, da upravni organ ni pristojen voditi sodne izvršbe.

Sodna poravnava na "mapno mejo", preden je geodetski strokovnjak pokazal, kje v naravi poteka mapna meja, samo nadomesti pismeno izjavo strank po 2. točki 33. člena Zakona o zemljiškem katastru. V primeru nesoglasja se postopek prenosa meje ustavi, stranke pa napotijo ponovno na sodišče zaradi izvršbe. Lahko pa sodišče odredi v izvršilnem postopku, da občinski geodetski organ prenese posestno mejo v naravo po podatkih zemljiškega katastra, kljub temu da se katera od strank s tem ne strinja. V tem primeru nastopa geodetski organ kot geodetski izvedenec, ne pa kot organ, ki vodi postopek.

Stanko PRISTOVNIK

NI MOŽEN NAKNADNI PREKLIC SOGLASJA K PRAVILNO IZVEDENEMU MEJNEMU UGOTOVITVENEMU POSTOPKU (Sodba Vrhovnega sodišča SR Slovenije U 325/82-4 z dne 9.12.1982)

PRIMER

V postopku parcelacije so bile v mejnem ugotovitvenem postopku ugotovljene obstoječe posestne meje parcele. Stranke so zapisnik podpisale, nato je bila izvedena delitev parcele in izdana odločba, pri čemer je bila izkazana razlika v površini. Zoper to odločbo se je pritožila stranka, ki je parcelacijo zahtevala, z utemeljitvijo, da je bil postopek ugotavljanja mej vođen pristransko, v korist mejaša, da je zapisnik podpisala v upanju, da bo nepravilnosti postopka uveljavljala v pritožbi.

Organ druge stopnje je pritožbo zavrnil kot neutemeljeno, njegova odločitev pa je bila potrjena tudi v poznejšem upravnem sporu.

Utemeljitev

V mejnem ugotovitvenem postopku se s soglasjem vseh navzočih lastnikov oziroma uporabnikov ugotovijo in zamejničijo mejne točke na posestnih mejah parcele. Uradna oseba, ki vodi postopek, sestavi ugotovitveni zapisnik, ki ga podpišejo prizadeti lastniki oziroma uporabniki. S tem je ugotovitev posestnih meja končana, zapisnik pa je podlaga za evidentiranje posestnih mej v zemljiškem katastru in v zemljiški knjigi (14.člen Zakona o zemljiškem katastru, Ur.l. SRS, št. 16/74).

Glede na naravo sporazumnega ugotavljanja posestnih mej poznejši preključ že danega soglasja ni mogoč, niti ni potreben. Če se katera od strank pozneje premisli, ima možnost zahtevati novo določitev posestne meje na sodišču. Meje parcel, ki so bile že enkrat ugotovljene v mejnem ugotovitvenem postopku, se ne ugotavljajo ponovno, razen če je bila dovoljena

obnova postopka iz katerega od razlogov iz 249. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur.l. SFRJ, št. 32/78).

V konkretnem primeru stranka ni zahtevala obnove postopka. Sicer pa bi bila težko verjetna in dokazljiva trditev stranke, da je v času podpisovanja zapisnika vedela za nepravilnosti, kljub temu pa zapisnik podpisala v upanju, da bo nepravilnosti postopka uveljavljala v pritožbi. Če bi stranka odklonila podpis zapisnika, bi organ, ki je vodil postopek, prav gotovo postopek prekinil, stranko pa napotil na sodišče zaradi določitve obstoječih mej parcele. Glede na dejstvo, da so vsi prizadeti lastniki podpisali zapisnik, prvostopenjski organ ni imel razloga prekinjati ali ustavljati nadaljnji postopek parcelacije, to je pisarniške obdelave na terenu ugotovljenih podatkov. Stranka je sicer imela še možnost umakniti zahtevek za parcelacijo, vendar bi tudi v tem primeru ostale v veljavi posestne meje dosedanje parcele, ugotovljene v mejnem ugotovitvenem postopku.

RAZNE NOVICE IN ZANIMIVOSTI

MEDOBČINSKA GEODETSKA UPRAVA V SLOVENJ GRADCU JE OPREMLJENA
Z RAČUNALNIKOM HP 9836

Medobčinski geodetski upravi v Slovenj Gradcu je sredi tega leta po daljšem prizadevanju in uspešnem sodelovanju s številnimi dejavniki v koroški regiji in republiki Sloveniji uspelo opremiti se s sodobno računalniško opremo firme Hewlett Packard s konfiguracijskimi priključki.

Vrednost opreme znaša 57.289 USA dolarjev, preračunano v dinarsko protivrednost po veljavni tečajni valuti s carinskimi in ostalimi stroški pa 6,545.363,70 dinarjev.

Računalniško opremo sestavljajo:

1. Namizni računalnik tipa HP 9836 z 917 344 KB internega spomina, ki ga je možno z dodatnimi elementi razširiti.
Računalnik razume več računalniških jezikov, priloženo pa ima vso potrebno opremo in literaturo za jezika BASIC in PASCAL:
Programske in operativne podatke zajema prek dveh vhodnih enot na osnovi disket (fleksibilni disk).
Računalnik deluje razmeroma hitro, je šestkrat hitrejši od prvotnih tipov namiznih računalnikov firme PACKARD. Omogoča ekransko ponazoritev numeričnih in grafičnih elementov, povezati pa ga je možno v sistem več računalniških enot in uporabiti kot terminal za interaktivno vodenje podatkov.
2. Zunanja spominska enota računalnika je fiksni disk HP 7 908 s kapaciteto 16 MB, ki pa jo je mogoče z magnetnim trakom poljubno širiti.
3. Grafični ploter HP 9827 C z delovnim obsegom 42 x 25 cm. Plotter lahko riše v 8 barvah z uporabo peres rotring. Prek posebne lupe ga je mogoče uporabiti tudi za digitalizacijo.
4. Digitizer HP 9111 A z delovnim obsegom 30 x 25 cm omogoča digitalizacijo grafičnih prikazov, prek osnovne enote pa je mogoče kartiranje v poljubnem merilu.
5. Mehanični printer HP 2631 B za izpisovanje podatkov. Izpis je možen v različnih velikostih in sistemih črk.

Nabavljena oprema bo s svojimi operacijskimi in spominskimi kapacitetami bistveno prispevala k analitični obdelavi in dodelavi obstoječih geodetskih evidenc, racionalizaciji dela in hitrosti poslovanja geodetske službe v občinah koroške regije.

Medobčinski geodetski upravi v Slovenj Gradcu kot nosilcu dejavnosti družbenega sistema informiranja na področju zemljiškega katastra in urejanja prostora se s tem omogoča nadaljnje vključevanje v splošni družbeni razvoj v regiji in republiki.

RAČUNALNIŠKA OBDELAVA ZEMLJIŠKOKATASTRSKIH PODATKOV V OBČINI KRANJ

Z nabavo računalnika Iskradata ID-19 leta 1979 je občina Kranj pričela uvajati računalniško poslovanje in evidence. Obstoječi informacijski sistem smo izpopolnjevali in korigirali glede na pogoje poslovanja in vedno večje potrebe po informacijah. Projektirali smo posamezne organizacijske sisteme, ki smo jih tvorili po modularni koncepciji z enostavno tehnično podporo. Ker občino kot družbenopolitično skupnost sestavljajo prebivalci, gospodarske in druge organizacije ter prostor z naravnimi danostmi, je bilo treba raziskati njihova medsebojna razmerja. Razvojna strategija občine Kranj je zgraditi lasten informacijski sistem, podprt z računalnikom in na tej podlagi zgraditi večnamensko banko podatkov iz:

- registra prebivalcev,
- registra delovnih organizacij,
- registra prostorskih enot.

Podsistem vzdrževanja zemljiškega katastra z računalnikom smo začeli projektirati leta 1978.

Podatke zemljiškega katastra in davčne zavezanke smo povezali tako, da smo slednjim določili šifre. Tako je bil omogočen prenos podatkov o katastrskem dohodku direktno z magnetnega traku. Potem smo evidenco zemljiškega katastra na magnetnem traku pri Geodetskem zavodu SRS prenesli na naš računalnik, kar nam je omogočilo pregled podatkov na terminalu geodetske uprave. Letos so bili izdelani in testirani programi za sprotno vzdrževanje evidence zemljiškega katastra. Način dela in uporaba podatkov zemljiškega katastra na računalniku sta interaktivna. Po našem terminalu je mogoč dostop do celotne banke podatkov vseh uporabnikov in narobe; isto ali drugačno transakcijo lahko izvaja več operaterjev, ki opravljajo svoje delo po sklenjenih dogovorih.

V konceptu distribuiranja podatkov končnim uporabnikom smo izdelali sisteme povezave tako, da je mogoč pristop k podatkom po več pristopnih poteh:

- številka k.o. in PL,
- številka občine (EMŠO)
- priimek občana,
- priimek in ime občana,
- številka k.o. in parcela.

Po testnem primerjanju podatkov po izpeljavi sprememb za leto 1983 pri Geodetskem zavodu SRS in v našem računalniku nameravamo preiti na sprotno vnašanje sprememb v našem računalniku.

Z namestitvijo še enega terminala in tiskalnika v sprejemni pisarni smo racionalizirali in pospešili izdajanje podatkov ter drugih statističnih izpisov strankam, ti izpisi pa so v izhodu tiskani dokument.

Pri nadaljnjem razvoju želimo racionalizirati poslovanje in v osnovo, ki jo v zemljiškem katastru kot evidenci prostora pomeni parcela - že sedaj nosilec velike količine dovolj natančnih podatkov - vključiti še ostale podatke o prostoru, ki bodo podlaga za smotrno planiranje in izkoriščanje prostora.

M.Džinić, dipl.ing.rač.

B.Demšar, dipl.ing.geod.

IZ DELA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE IN ZVEZE GIG JUGOSLAVIJE

OSREDNJA GEODETSKA ZBIRKA NA GRADU BOGENŠPERK
- program izvajanja del v letu 1984

V letu 1984 bodo na delu gradu, kjer so predvideni prostori bodoče geodetske zbirke, končana vsa groba gradbena dela pri obnovi ostrešja, kritine in podov. Finančna sredstva za ta dela se bodo krila iz sklada za obnovo gradu Bogenšperk pri Kulturni skupnosti Litija. V omenjeni sklad dotekajo sredstva iz različnih virov v občini (občinski proračun, pustni karneval, poroke na gradu itd.), največji delež pa je v tem letu za obnovo gradu prispevala Kulturna skupnost Slovenije. Odobrena sredstva, v višini 500.000 din, pomenijo desetkrat večji letni prispevek kot je bil namenjen za Bogenšperk po posameznih letih od leta 1975. K temu je nedvomno prispeval tudi skupni program Odbora za obnovo gradu pri Kulturni skupnosti Litija in Zveze geodetov Slovenije za obnovo in ureditev gradu in grajskih prostorov, ki je bil posredovan Kulturni skupnosti Slovenije lansko leto.

Med zaključna gradbena dela sodi tudi izdelava in montaža visečega hodnika-galerije v enem od prostorov geodetske zbirke, ki bo omogočal dostop do grajskega stolpa v 2. etaži zbirke. V tem stolpu bo, poleg geodetskega instrumentarija iz preteklih obdobj, razstavljen tudi instrument, ki bo obiskovalcem omogočal opazovanje zanimivejših točk daljne okolice gradu. Sam hodnik bo opremljen z vitrinami za kartografske eksponate. Ker bo hodnik "visel" na kovinski konstrukciji, vpeti v novo konstrukcijo ostrešja, mora tudi to delo potekati vzporedno z obnovo ostrešja, ki se je že pričela. Stroške izdelave in montaže viseče galerije krije ZGS sama in bodo predvidoma znašali 840.000 din, skupaj z osnovno električno napeljavo.

Zaradi skoraj dvakratne podražitve gradbenega materiala bomo morali z nabavo opreme (vitrine, panoji, reflektorji) počakati do naslednjega leta, oziroma jo nabavljati postopoma, glede na razpoložljiva sredstva. Načrt postopne nabave opreme pa je seveda odvisen od zasnove vsebine zbirke in razpoložljivih eksponatov. Tako bo letos nujno izdelati tudi podrobno vsebinsko zasnovo zbirke, za katere pripravo smo že zaprosili zgodovinarja in publicista, tovariša Branka Korošca (avtorja knjige "Naš prostor v času in projekciji" in knjige, ki bo izšla v letu 1985: "Partizanska kartografija"). Glede na že vzpostavljene stike z muzeji, antikvariati in posamezniki širom Slovenije, je tovariš Korošec pripravljen skrbeti tudi za pravočasno nabavo ustreznih eksponatov iz obdobja prvih začetkov kartografije in geodezije v našem prostoru, pa do leta 1945. Za realizacijo tega dela bo morala ZGS zagotoviti v letu 1984 še približno 350.000 din.

Pri zagotovitvi finančnih sredstev v letu 1984 se zanašamo na dotacije geodetskih organizacij, organizacij in skupnosti uporabnikov geodetskih izdelkov ter na samoprispevek članov ZGS

Do avgusta 1984 se je na žiro računu ZGS zbralo 149.800,00 din, ki so ga kot samoprispevek darovali naslednji člani ZGS:

Antlejš Martina, Areh Marjan, Avbelj Jože, Ažman Irena, Barkovič Stanko, Beden Remy, Belko Vinko, Berden Jože, Bernardič Vida, Bevc Anton, Bevc Dušan, Bilc Andrej, Božič Vojko, Brumec Miran, Cegnar Silvo, Cegnar Vida, Cicmil Djoka, Cink Tomaž, Čas Bernarda, Černe Franc, Černož Brigita, Čonč Mirjam, Črnoga Sonja, Demšar Božo, Demšar Tilka, Dobrovoljc Andrej,

Doič Ivanka, Došler Marija, Frece Anica, Gaber Ivan, Gale Marjana, Gašparinčič Željko, Glinšek Mojca, Golob Milena, Gorinšek Gita, Gradišnik Lea, Gregur Štefan, Grilc Pavel, Gubenšek Marjan, Hauko Jože, Horvat Geza, Horvat Ivan, Hosner Jože, Hribar Franc, Hudnik Jurij, Jakin Silvan, Jehart Jože, Jereb Miroslava, Jereb Viktor, Jeromel Rado, Jeršin Tone, Ježovnik Vinko, Kastelic Milena, Kastelic Stanka, Kekec Alojz, Kersnik Brane, Kežman Vladka, Kniewald Kamilo, Koblar Alojz Kocjan Jelka, Kogovšek Tone, Kolenc Ciril, Kolman Vlado, Kos Jože, Kozamernik Brane, Kozole Martin, Koželj Jerica, Kralj Dušan, Kranjec Stanko, Križnik Jurij, Kržan Nana, Kuhelnik Zvonko, Lepšina Dušan, Lesar Anton, Leskovar Bernard, Majcen Stanko, Malinger Branka, Marinček Marjanca, Marinčič Tilka, Marovt Tomaž, Marušič Darko, Mavec Sašo, Mlakar Gojmir, Mlinarič Jerica, Mlinarič Rajko, Miška Leopold, Mrzlekar Dušan, Naprudnik Milan, Nečimer Dejan, Nečimer Marjan, Neplužan Janko, Nestič Rudolf, Nikolovski Bogdana, Obreza Janez, Obu Marija, Okrogar Lojzka, Oletič Mira, Oprešnik Majda, Pate Toni, Paternoster Darja, Pavlin Janez, Pepelnak Herman, Petrič Milivoj, Petrič Vinko, Peunik Andrej, Pintarič Ivica, Plankl Stanislav, Platovšek Mateja, Podbršček Valter, Pušnik Vinko, Razlag Božo, Rehar Magda, Rejc Albert, Rihar Bogdan, Rokavec Slavko, Ropret Pavel, Rozman Nataša, Ručna Jano, Salobir Cvetka, Sašek Janez, Samec Jitka, Sedevčič Zdravko, Seliškar Aleš, Skalja Vika, Skrinjar Igor, Skubic Marija, Skubic Marija, Slatinek Miran, Slokar Igor, Slovenc Božo, Sluga Ciril, Smole Anton, Smole Fani, Sraka Rozalija, Stare Milena, Stare Nevenka, Stojanovič Stevo, Svetik Peter, Svetik Štefka, Šinkovec Andraž, Šivic Peter, Šmid Jaka, Šribar Lojze, Štolfa Marjeta, Tepina Stane, Tisel Milan, Tomasovič Danica, Tonkli Srečko, Tratnik Anton, Trebušak Janez, Triglav Jože, Trunkelj Alojz, Vehab Štefan, Verce Franc, Veronovski Niki, Vidmar Bojan, Vilfan Franc, Virant Janez, Vovk Matjaž, Vrbek Jože, Vrečič Tanja, Vrečko Rezka, Vrhovšek Anica, Vuk Franc, Zakotnik Marica, Zaviršek Miran, Zelič Anica, Zima Ladislav, Zorko Marija, Zupan Karel, Zupanc Ivan, Zupanc Nada, Žagar Milica, Žerovnik Janja, Žibert Olga, Žvan Mimi, Žveplan Marjan.

NOVI ČLANI MEDOBČINSKEGA GEODETSKEGA DRUŠTVA CELJE

Izvršilni odbor: Anton Tiršek - predsednik
Bernard Leskovar - podpredsednik
Magda Rehar - tajnik
Tomo Marovt - blagajnik

Člani: Ivo Grčar, Bogomil Pučnik, Janko Zupanc, Marjan Nečimer, Breda Antauer

Nadzorni odbor: Ivan Gaber - predsednik
Marija Skubic član, Franc Gajšek član

Delegat za predsedstvo Zveze geodetov Slovenije Ivan Gaber

Delegat za Zvezo društev inženirjev in tehnikov območja Celje Bernard Leskovar.

A. Tiršek

Z A P I S N I K

3. razširjene seje izvršnega in nadzornega odbora, načelnikov - direktorjev geodetskih uprav in geodetskih delovnih organizacij SV Slovenije, ki je bila 7.12.1983 v prostorih Stanbiro-ja v Slovenski Bistrici z dnevnim redom:

1. Otvoritev seje (tov. Pušnik)
2. Beseda predstavnika IS SO Slovenska Bistrica (tov. Jesenka)
3. Vloga geodetske službe v družbenem sistemu informiranja v občinah SV Slovenije
4. Razno

O vlogi geodetske službe v družbenem sistemu informiranja so rekli:

- Tov. Pušnik: nedavno sprejeti zakon o družbenem sistemu informiranja (DSI) ter novi prostorski predpisi, ki so v postopku sprejemanja nalagajo geodetski službi posebne odgovornosti in dolžnosti. Pravočasna, ustrezna in organizirana izvedba teh nalog, je pogoj za uresničitev obveznosti številnih drugih nosilcev informacijskega sistema v občinah in republiki.
- Tov. Kobilica: Vloga geodetske službe bo v DSI dvojna:
  - vzpostavitev prostorskih enot. Tako, bodo vse druge službe vedele kje v prostoru so. Sedaj se vse izdeluje ročno in je tudi dajanje informacij počasno. To ni za sodoben čas, zato je potrebna avtomatizacija.
  - Geodetska služba tudi sama daje veliko podatkov o prostoru. To pa je veliko trša naloga, kajti konkretizacija je dana v osnutkih (predlogih) novih predpisov o prostoru.

Poseben problem geodetske službe je tudi naša tehnologija. V večini smo še vedno "pešci", uporaba računalnikov je zelo počasna. Predvidene naloge bomo zmogli samo z uvajanjem avtomatizacije. Predstavniki občinskih geodetskih služb se morajo obvezno vključiti v "Svete za informiranje", ki so v ustanavljanju.

- Tov. Seliškar: zakon o DSI govori tudi o odgovornosti dajalcev podatkov. Rad bi opozoril predvsem na ROTE, kjer si ne moremo privoščiti, da je v eni občini dober, v sosednji pa slab;
Drugič: potrebno bo opremljanje naših podatkov z enotnimi identifikacijskimi znaki in tretjič: geodetska služba je zadolžena, da pripravi osnutke podzakonskih predpisov (na osnovi predpisov o prostoru) in sicer o evidenci naravne rabe prostora, o obstoječi rabi prostora, o vsebini geodetskih podlog ter o evidenci stavbnih zemljišč.
- Tov. Samobor: omenjeni predpisi nam nalagajo velike naloge, ki jih je potrebno opredeliti tako vsebinsko, kadrovsko, finančno, da bo možno doseči vsaj približno cilj, ki je zastavljen. Zato je potrebno pripraviti tudi temeljito analizo sedanjega stanja.
- Tov. Mrzlekar: že osnova je slaba (tudi zemljiški kataster), na tem pa gradimo naprej, uvajamo tudi nove evidence, kjer pa na koncu niso rešena niti finančna vprašanja. Izpeljati moramo obnovo zemljiškega katastra, ki je, kot rečeno, osnova marsičemu.

V nadaljni razpravi so bili predstavljeni še razni problemi, ki se pojavljajo ob tem: uvajanje EMŠO v zemljiški kataster, problem vzdrževanja, nezainteresiranost zemljiške knjige, opredelitev finančnih možnosti, kadrovska zasedba ipd.

Po končani razpravi so bila sprejeta naslednja stališča in sklepi:

1. Udeleženci razširjene seje ugotavljamo potrebo po aktivnem vključevanju geodetske službe, predvsem občinskih geodetskih uprav, v izva-

- janje programa aktivnosti za izvajanje zakona o DSI.
2. V občinah je potrebno analizirati zatečeno stanje vodenih prostorskih evidenc - informacij ter sprejeti ustrezne ukrepe za racionalizacijo in odpravo eventualno dvojno vodenih informacij, podatkov, registrov, ki se v občinah vodijo v drugih informacijskih službah.
  3. V občinah SV Slovenije je oceniti stanje tehnične opremljenosti geodetske službe ter proučiti možnosti postopne uvedbe sodobnejših metod dela, modernizacijo upravnega postopka z uporabo računalniške tehnologije.
  4. V občinah je proučiti možnosti racionalnejših in učinkovitejših povezav geodetske službe z drugimi informacijskimi službami ter ostalimi subjekti odgovornimi za izvedbo nalog zakona o DSI.
  5. Geodetske službe občin naj aktivno sodelujejo s sveti za informiranje v občinah, ki so odgovorni za koordinirano izvajanje zakona o DSI na svojem področju.
  6. Geodetskim upravam SV Slovenije se priporoča aktivno sodelovanje s pristojnimi dejavniki pri izdelavi programa in poenotenja standardov in enotnih metodologij zbiranja, obdelave in vzdrževanja vodenih podatkov.
  7. Skupaj z urbanistično službo in drugimi pristojnimi službami določiti oziroma koordinirati metodologijo izvajanja določil iz 23. člena predvidenega zakona o prostoru.
  8. Zemljiški kataster je in čedalje bolj osnova različnim izvedenim prostorskim evidencam v DSI, zato je njegovemu doslednejšemu vzdrževanju v bodoče posvetiti več pozornosti. V te namene je v občinske programe geodetskih del v večjem obsegu vključiti dela navedene vsebine.
  9. V naslednji srednjeročni program je obnovo zemljiškega katastra nujno vključiti kot prioritarno nalogo skupnega, republiškega pomena.
  10. Geodetskim upravam v SV Sloveniji se priporoča aktivnejše sodelovanje v razpravi o prostorskih zakonih, ki naj bi jih skupščine SRS sprejele v prihodnjem letu.

Karta Pohorja 1:50 000

Ob izdelavi turistične karte Pohorja se ponujajo možnosti tudi tangiranim občinam, ki bi naj v ta namen sodelovale pri financiranju izdelave (potrebno je zbrati 1 000 000 din).

Po razpravi je bilo izoblikovano naslednje stališče:

11. Udeleženci današnje seje podpiramo izdelavo karte Pohorja 1:50 000 ter pozivamo, da pristopijo k dogovoru o izdelavi še ostale občine (Slovenske Konjice, Celje in Velenje). Prav tako predlagamo naslednji ključ za sofinanciranje:

Maribor	500.000 din	Slovenske Konjice	50.000 din
Sl. Gradec	200.000 din	Celje	50.000 din
Ravne na Kor.	50.000 din	Velenje	50.000 din
Sl. Bistrica	100.000 din		

Problematika srednje geodetske šole v Mariboru

Za izvajanje programa proizvodnega dela dijakov srednje geodetske šole v Mariboru je potrebno pristopiti k samoupravnemu sporazumu. Zato pozivamo vse geodetske uprave in geodetske delovne organizacije v SV Sloveniji, da dajo pristopno izjavo. Potrebno uredi tov. Mrzlekar.

Prav tako ostane še naprej aktualen sestanek o problematiki šole (4.sklep l.seje IO DG Maribor).

Pooblaščeni podpisniki DG Maribor

Določi se novi pooblaščeni podpisnik za razpolaganje z denarnimi sredstvi na žiro računu društva in sicer je poleg dosedanjih namesto tov. Zdravka Bratoša še tov. Ciril Cvetko (novi blagajnik).

12. Sklep: Pooblaščeni za polno veljavno podpisovanje so naslednji člani društva:

Pušnik Vinko - predsednik
Vrčko Dušan - tajnik
Cvetko Ciril - blagajnik
Vidovič Vili - član

Predstavljen je dopis ZGS o osrednji geodetski zbirki na gradu Bogenšperk.

13. Sklep: Društvo geodetov Maribor podpira pobudo ZGS o zbiranju prispevkov za osrednjo geodetsko zbirko na gradu Bogenšperk.

Za izvedbo so zadolženi poverjeniki društva po posameznih sredinah.

Zapisnikar
Dušan Vrčko

Z A P I S N I K

1. seje izvršnega odbora, ki je bila sklicana skupno z nadzornim odborom ter častnim razsodiščem Primorskega geodetskega društva, dne 14.6. 1984 v prostorih SO Nova Gorica, s pričetkom ob 15. uri z naslednjim dnevnim redom:

1. Izvolitev predsednikov nadzornega odbora in častnega razsodišča
2. Izvolitev tajnika in blagajnika IO
3. Imenovanje predstavnikov društva za sekcije ZGS za zemljiški kataster, za kartografijo, za inženirsko geodezijo, za kataster komunalnih naprav, za komisijo za razvoj šolstva ZGS in izdajateljski svet Geodetskega vestnika
4. Finačne zadeve
5. Program dela za jesensko obdobje
6. Razno

Seje so se udeležili: Rudi Rauch, Dušan Martinuč, Anton Prosen, Miro Logar, Andrejka Srebrnič, Magda Lutman, Jože Bregar, Frančiška Trstenjak, Ivan Seljak, Oskar Jankovič, Zalka Jereb.

Ad 1.

Za predsednika nadzornega odbora je bil izvoljen Jože Bregar, Invest biro Koper.

Za predsednika častnega razsodišča je bila izvoljena Vinka Cankar, Geodetska uprava Idrija.

Ad 2.

Za blagajnika je bila izvoljena Magda Lutman, Geodetska uprava Nova Gorica.

Za tajnika IO je bila izvoljena Zalka Jereb, Zavod za družbeno planiranje občine Nova Gorica.

Ad 3.

V sekcije ZGS so bili imenovani naslednji člani društva:

- sekcija za kataster komunalnih naprav: Bojan Grmek, SO Postojna,
- sekcija za inženirsko geodezijo: Anton Pelan, SGP Primorje Ajdovščina, Iztok Dolenc, Invest biro Koper, Viktor Jereb, Projekt Nova Gorica,
- sekcija za zemljiški kataster: Dragica Štimec, GU Koper,
- sekcija za kartografijo: Vinko Urbas, GU Idrija, Slavko Umek, GU Sežana.

V komisijo za razvoj šolstva ZGS je bil imenovan Anton Prosen, FAGG Ljubljana.

V izdajateljski svet Geodetskega vestnika je bila imenovana Frančiška Trstenjak, Invest biro Koper.

Ad 4.

Prisotnim je bilo obrazloženo, da je v zaključnih fazah postopek registracije društva (zbrana so bila vsa potrebna soglasja SZDL in ostali dokumenti, ki so potrebni za registracijo, ter predloženi Sekretariatu za notranje zadeve SO Nova Gorica). Ko bo odločba sekretariata o registraciji pravnomočna, bo vložen zahtevek za odprtje žiro računa na SDK Nova Gorica.

Sprejeti so bili naslednji sklepi:

- Kot podpisniki za razpolaganje z denarnimi sredstvi na žiro računu Primorskega geodetskega društva so bili imenovani naslednji člani: Jože Hosner, Projekt Nova Gorica
Andrejka Srebrnič, Geodetska uprava Nova Gorica
Zalka Jereb, Zavod za družbeno planiranje občine Nova Gorica.
- Navedeni člani podpisujejo posamično
- Pogodba o naložitvi sredstev bo sklenjena z Ljubljansko banko.
- Takoj po odprtju žiro računa se bo obvestilo Ljubljansko geodetsko društvo, da prenese sredstva, ki so bila zbrana kot darila oziroma podpore Primorskemu geodetskemu društvu v ustanavljanju, na lasten žiro račun.
- Po odprtju žiro računa se bo zaprosilo SGP Primorje Ajdovščina za finančno podporo društvu (glede na zastavljen program dela).
- Pobrane bodo še zadnje članarine za kar so bili zadolženi naslednji člani: Dušan Martinuč (za SGP Primorje Ajdovščina), Miro Logar (za občino Ilirska Bistrica), Ivan Seljak (za občine Koper-Izola-Piran), Magda Lutman (za občino Nova Gorica).
- Obvesti se uredniški odbor Geodetskega vestnika, da bo naročnina lista plačana takoj po odprtju žiro računa.

Ad 5.

Za jesensko obdobje je bil sprejet naslednji program dela:

- Organizirano bo strokovno predavanje oziroma obrazložitev Pravilnikov o katastrski klasifikaciji in vodenju vrste rabe - rok: september.
Zadolžen: Miro Logar, GU Postojna - kraj: Postojna.
- Organizirano bo strokovno predavanje s temami in primeri iz prakse iz inženirske geodezije (vključen bo ogled gradbišč mostu čez Sočo in HE Solkan) - rok: november. Zadolžen: Jože Hosner, Projekt Nova Gorica. - kraj: Nova Gorica.
- Organizirano bo strokovno predavanje na temo komasacije kmetijskih zemljišč - rok: december. Zadolžena: Frančiška Trstenjak, Invest biro Koper - kraj: obala.

Po strokovnih predavanjih bodo organizirana družabna srečanja udeležencev (v skladu s finančnimi možnostmi). Poizkusilo se bo navezati stike z geodeti iz sosednje Italije in jih povabiti na naša strokovna in družabna srečanja ter na geodetski dan. Za navezavo stikov bodo poskrbeli: Marjan Stres, GU Nova Gorica in delavci iz GU Koper.

Ad 6.

Naslednji sestanek IO bo septembra 1984, v Sežani.

Zapisala:
Zalka Jereb

OBČNI ZBOR MEDOBČINSKEGA DRUŠTVA GEODETOV MARIBOR

V hotelu Slavija v Mariboru je bil 13.4.1984 občni zbor Medobčinskega društva geodetov Maribor.

Poročilo predsednika društva tov. Pušnika o delu v letu 1983-84

Od zadnjega zbora, ki je bil v mesecu juniju preteklega leta, je preteklo 10 mesecev. Z zborom smo to pot pohiteli, da bi s tem svojo dolžnost opravili pred začetkom terenske oziroma dopustniške sezone.

Naloge, ki smo si jih pred letom dni naložili, so bile dovolj obsežne in aktualne hkrati, kot vsa leta doslej.

V osnovi je bil naš cilj, nadaljevati s kontinuiteto dela v društvu iz preteklih let ter se nadalje aktivno vključevati v dinamiko splošnega razvoja.

Dogovorili smo se, da bomo kot člani frontne socialistične zveze, ki nas združuje s skupnimi družbenimi interesi, v okviru Zveze geodetov Slovenije, kar največ prispevali za vsestansko uveljavljanje geodetske službe v svojem ožjem in širšem družbenem okolju, izkazali pripravljenost sodelovanja v procesu utrjevanja usmerjenega izobraževanja srednjega geodetskega šolstva v Mariboru in reševanja njegove aktualne problematike, prevzeli naloge permanentnega izobraževanja na področju geodetske dejavnosti. Dogovorili pa smo se še za druge aktivnosti, ki naj bi vsestransko bogatili naše društveno življenje, razvijale vse tiste vrednote dela v njem, ki nas v času, ki ga živimo, povezujejo, združujejo in navdajajo z novimi spoznanji v stroki in širšem družbenem vsakdanu.

Menim, da smo tudi v preteklem letu vsem tem zadolžitvam v veliki meri zadostili ali si vsaj prizadevali zadostiti. Nedorečene so ostale naloge trajnega značaja, nekaj pa je morda tudi takih, ki iz bolj ali manj objektivnih razlogov niso bile realizirane. Izvajanje vsakega programa dela je večkrat odvisno tudi od stranskih činiteljev, ki pa jih ni vedno moč vnaprej predvidevati.

Delo društva sta skozi leto uspešno usmerjala in izvajala IO in NO ob aktivnem sodelovanju predstojnikov geodetskih uprav SV Slovenije in Geodetskega zavoda Maribor. Občasno pa so se vanj vključevali tudi drugi dejavniki s področja urejanja prostora, DSI občin SV Slovenije, šolstva, Republiške geodetske uprave in Zveze geodetov Slovenije.

Širina takega dela je tudi to pot potrdila spoznanje, da zahteva nadaljnji razvoj geodetske službe vsebolj tesno sodelovanje z družbenoekonomskimi in družbenopolitičnimi strukturami v občini in republiki.

IO in NO sta se v preteklih desetih mesecih sestala na 4. rednih in razširjenih sejah, na katerih sta poleg društvene vsebine obravnavala številna aktualna vprašanja s področja geodetske dejavnosti v SV Sloveniji. Pri tem velja posebej izpostaviti razširjeno sejo IO in NO v organizaciji Geodetske uprave Slovenska Bistrica, kjer so sodelovali tudi predstavniki DP življenja in dela občine Slovenska Bistrica.

Obravnavana tema s področja uveljavljanja DSI v občinah SV Slovenije je razkrila vso aktualnost področja, v katerega se prvič z zakonom vključuje tudi geodetska služba kot ena izmed osnovnih informacijskih služb.

Beseda pa je tekla tudi o paketu novih prostorskih zakonov, ki službi prinašajo nove pristojnosti. Vse to pomeni, da se povečujejo naše naloge in odgovornosti, ki jih bo potrebno z ustreznimi pristopi premagati, da bi opravičili sprejeto zaupanje.

Pri tem je vsebino novih zakonov razumeti kot kvalitetno osnovo nadaljnjemu podružabljanju geodetske službe v slovenskem prostoru.

Izvršni in nadzorni odbor sta na osnovi zadolžitve s preteklega občnega zbora na svojih sejah posvečala vso pozornost tudi obstoječi problematiki srednje geodetske šole v Mariboru. Pri tem sta navezala stike s predstavniki šole in izobraževalne skupnosti mesta Maribor, vse v cilju, da bi bilo vprašanje šole rešeno za družbo na najbolj ugoden način.

Na pobudo Geodetskega zavoda je bil v Ljubljani v začetku leta organiziran širši posvet s predstavniki republiške izobraževalne skupnosti za gradbeništvo, predstavniki MIS Maribor, šole, Geodetskega društva Maribor, Geodetskega zavoda Maribor, Zveze geodetov Slovenije in Gradbene oziroma geodetske srednje šole Maribor.

Na osnovi zapisa z navedenega posveta je IO na svoji zadnji seji utrdil spoznanje, da je Geodetska šola v Mariboru skozi čas svojega obstoja postala sestavina srednjega usmerjenega izobraževanja v Mariboru za potrebe SV Slovenije, zato vprašanje njenega nadaljnega obstoja ne more biti le problem Geodetskega društva Maribor, marveč je reševanje obstoječe problematike naloga in odgovornost tudi širše družbenopolitične skupnosti mesta Maribor, pa tudi odgovornih dejavnikov republiškega nivoja. Nesprejemljivo je dejstvo, da bi šolanje geodetskih tehnikov prilagajali samo trenutni situaciji, zato je potrebno ob sodelovanju z občinskimi geodetskimi upravami SV Slovenije in združenim delom tega območja izdelati analizo kadrovskih potreb za naslednje 10 letno obdobje. Pri tem je proučiti možnost vključevanja geodetskih tehnikov tudi na druga področja del in nalog v geodetski službi, ki jih sedaj zasedajo kadri drugih strok (katastrski referenti, referenti ROTE, EHIŠ, rač. operaterji itd.). S tem bi povečali potrebo po kadrih in med drugim tudi možnosti za obstoj geodetske srednje šole v Mariboru. Ob tem pa je šoli nujno zagotoviti vse pogoje za kvalitetno in uspešno delo, tako v pogledu kadrov, tehnične opreme in možnosti za proizvodno delo. Zaostriti in izenačiti je prehodne pogoje vpisa iz 1. v 2. letnik, kot to velja za ostale oddelke gradbene šole.

Smatram, da bi bilo prav, da na današnjem zboru skušamo poenotiti stališča do te problematike. Obstoječa negotovost, ki na tem področju obstoja že nekaj časa, namreč pušča za seboj negativne posledice, ki je med drugim tudi pripomogla sedanjí situaciji na tej šoli.

To je toliko bolj pomembno v času, ko pred službo prihajajo nove naloge, ko bo ob vse zahtevnejših pogojih dela potrebno biti še prodornejši in se strokovno uveljavljati tudi v branžah, kjer še geodetska dela opravljajo strokovnjaki drugih profilov, ali pa so neopracljena.

Na področju strokovnega izpopolnjevanja in družabnega življenja smo v preteklem letu program v glavnem izpolnili, čeprav bi morda lahko naredili več.

Iz programa strokovnega izobraževanja je bil v začetku tega leta v organizaciji društva izveden dvodnevni seminar, predavanje s področja praktične uporabe in izvajanja geodetskih zakonskih predpisov.

Organizirana oblika strokovnega izpopolnjevanja je pokazala med člani društva velik interes, zato bo veljalo to obliko permanentnega izobraževanja v bodoče še bolj utrjevati.

Izvedena je bila strokovna ekskurzija po Sloveniji z ogledom GEOSS-a v Litiji, Vodogradbenega inštituta v Ljubljani, elektrarne v gradnji na Soči ter tehničnega muzeja v Bistri. Ekskurzija je bila strokovno poučna in družabna hkrati.

Vedremu razpoloženju je pripomoglo tudi lepo jesensko vreme. Dolini Trente in Soče, po kateri je tekla naša pot, sta slehernemu opazovalcu odkrili čar svojih lepot in prispevali notranji sprostitvi po zaključeni, naporni terenski sezoni.

V vsem tem je dvodnevna ekskurzija opravičila svoj namen. Finančno so k realizaciji izleta in ostalih aktivnosti prispevale občinske geodetske uprave, delovne organizacije pri katerih združujejo delo naši člani, predvsem pa Geodetski zavod Maribor.

Vsem se za izkazano pripravljenost lepo zahvaljujemo in se še nadalje priporočamo.

Sodelovanje društva z Zvezo geodetov Slovenije in Društvom inženirjev in tehnikov v Mariboru, je bilo uspešno. Posebno kvaliteto pa je imelo sodelovanje društva z občinskimi geodetskimi upravami SV Slovenije, Geodetskim zavodom Maribor in Republiško geodetsko upravo.

Uveljavljena oblika rednega sodelovanja predstojnikov geodetskih uprav in Geodetskega zavoda Maribor na sejah izvršnega in nadzornega odbora, se je ponovno potrdila kot izredno koristna ter v marsičem obogatila vsebino dela društva, predvsem pa prispevala k učinkovitosti in ekspektivnosti reševanja aktualne problematike s področja geodetske službe v SV Sloveniji, pa tudi širše.

Kljub volji in prizadevanju pa žal tudi v preteklem letu ni prišlo do izvedbe srečanja s Celjskim geodetskim društvom. Številne druge jesenske aktivnosti (geodetski dan, izlet) so to onemogočile.

Med aktivnosti članov društva zadnjega obdobja lahko uvrstimo tudi uspešno izvedene proslave in razstave po občinah SV Slovenije ob 40-letnici slovenske geodetske službe. Njihov odmev je bil vsestranski, s tem pa še en prispevek k širšemu poznavanju in utrjevanju vloge geodetske službe v prostoru SV Slovenije.

Uspešno, tako v pogledu množične udeležbe, kot doseženih uspehov, je bilo sodelovanje članov društva in njihovih družinskih članov na letošnjem smučarskem dnevu, kar je kvaliteten prispevek ohranitvi njegove tradicionalnosti, ki vsa leta veliko prispeva športnim in družabnim ciljem naše društvene organiziranosti.

Še vedno pa ni zadovoljivo naše sodelovanje v dopisništvu Geodetskega vestnika. Veliko več bi lahko pisali o svojem delu, problemih, pa tudi uspehih v svojih delovnih sredinah, pa za to ne najdemo potrebnega časa. Nujno bi bilo, da skušamo v prihodnje na tem področju narediti nekaj več ter s tem prispevati namenu in vsebini našega strokovnega glasila.

Tovarišice in tovariši, to bi bilo nekaj bežnih, pa tudi malce kritičnih misli o delu našega društva oziroma njegovega izvršnega odbora v preteklem letu.

Pričakujem, da bo vaša razprava poročilo v mnogočem dopolnila, da bi bili sklepi današnjega zbora ustrezna iztočnica za nadaljuje delo.

Ne glede na to pa mislim, da lahko ob opravljenam delu, sredi zahtevnega časa, ki ga živimo, ki od slehernega izmed nas zahteva poleg strokovnega in društvenega dela tudi druga angažiranja ugotovim, da je bilo delo izvršnega in nadzornega odbora v preteklem letu prizadevno in uspešno ter opravljeno v okviru danih možnosti, s čimer pa ne želim reči, da ne bi moglo biti še boljše. Zavedamo se, da se s tem ne smemo zadovoljiti. Področje našega dela bo tudi v prihodnje dinamično in zahtevno. Zato bo potrebno v kar največji meri aktivno delati tudi v bodoče.

Večina razprave, ki je sledila poročilu je obravnavala delo in problematiko srednje geodetske šole v Mariboru. Tako je prav s tega področja tudi večina sprejetih stališč in sklepov:

1. Geodetska srednja šola v Mariboru je skozi čas svojega obstoja postala sestavina srednjega usmerjenega izobraževanja v Mariboru za potrebe SV Slovenije, zato vprašanje njenega obstoja ne more biti le problem Geodetskega društva Maribor ali Geodetskega zavoda Maribor. Reševanje obstoječe problematike je naloga in odgovornost širše družbenopolitične skupnosti mesta Maribor, kot tudi republiških strokovnih dejavnikov.
2. Nesprejemljivo je dejstvo, da bi šolanje geodetskih tehnikov prilagajali samo trenutni situaciji, zato občni zbor soglaša z dosedanjimi stališči in sklepi glede obstoja šole v Mariboru. Strokovne službe Izobraževalne skupnosti pa naj ob sodelovanju z združenim delom in občinskimi geodetskimi upravami SV Slovenije pripravijo analizo kadrovskih potreb za prihodnje 10-letno obdobje.
3. Z oziroma na vse bolj obsežna in strokovno zahtevna dela in naloge geodetskih upravnih organov, se geodetskim upravam SV Slovenije priporoča, da proučijo možnost vključevanja geodetskih tehnikov za opravljanje drugih pisarniških del in nalog v geodetski službi, za katere se zahteva srednješolska izobrazba (katastrski referenti, referenti EHIŠ, računalniški operaterji idr.). To bi prispevalo dvigu strokovnosti in lažjemu uvajanju mladih kadrov na prosta dela in naloge.
4. Srednji geodetski šoli v Mariboru je nujno zagotoviti osnovne pogoje za kvalitetno in uspešno delo, zaposliti ustrezne strokovne kadre, zagotoviti tehnično opremo za potrebe praktičnega pouka (geodetski instrumentarij) ter omogočiti kvalitetno izvedbo proizvodnega dela.
5. DG Maribor smatra, da je prehodne pogoje prestopa iz 1. letnika v 2. letnik geodezije nujno izenačiti z ostalimi oddelki gradbene šole oziroma jih ustrezno zaostriti, da bi s tem pridobili na kvaliteti bodočih kadrov.
6. Geodetski zavod Maribor v prihodnje ne more nositi bremen proizvodnega dela učencev geodetske šole v dosedanjem obsegu, zato je potrebno prostor proizvodnega dela razširiti še v druge delovne organizacije, katerih dejavnost posredno vključuje tudi geodetsko službo.
7. Uredniški odbor Geodetskega vestnika ima skoraj za vsako številko težave z zbiranjem prispevkov, saj krog dopisnikov ostaja v glavnem isti.
Zato občni zbor poziva vse člane društva, ki imajo zanimivejše delo, se ukvarjajo z uvajanjem novih tehnologij ali so pridobili kakršnekoli druge zanimive izkušnje v okviru službe, da pošljejo svoje prispevke in jih objavijo v Geodetskem vestniku. Le tako bo vsebina našega strokovnega glasila zanimiva, koristna in uporabna.

PROGRAM DELA DRUŠTVA ZA NASLEDNJE LETO:

- izvedba 4 rednih - razširjenih sej IO in NO, od katerih dve v organizaciji občinskih geodetskih uprav na sedežu njihovih občin v sodelovanju s predstavniki skupščine občine oziroma izvršnega sveta. Z oziroma na aktualnost teme nanje vabiti še predstavnike drugih področij dela, Republiško geodetsko upravo in Zvezo geodetov Slovenije.
- Sodelovanje pri reševanju šolske problematike, organizacija proizvodnega dela.
- Organizacija in izvedba predavanj - krajših seminarjev iz programa strokovnega izpopolnjevanja, ki ga je predlagala RGU.
- Organizacija strokovne ekskurzije.

- Sodelovanje na smučarskem dnevu geodetov.
- Srečanje s Celjskim geodetskim društvom.

Po občnem zboru je bil v prostorih hotela še tradicionalni družabni večer članov društva.

Po zapisniku sestavil
D.Vrčko

SEJA MEDOBČINSKEGA DRUŠTVA GEODETOV MARIBOR

V Radljah ob Dravi je bila 13.6.1984 razširjena seja izvršnega in nadzornega odbora Medobčinskega društva geodetov Maribor. Seje so se udeležili tudi predstojniki geodetskih uprav SV Slovenije, direktor GZ Maribor, direktor RGU tov. Milan Naprudnik, predsednik IS SO Radlje tov. Maks Verdinek, predsednik OK SZDL Radlje tov. Ivo Skebnik ter za Kmetijsko zemljiško skupnost Radlje tovarišica Kristina Črešnik.

Osrednja točka dnevnega reda je bila:

Aktualne naloge geodetske službe pri uresničevanju določil novih prostorskih zakonov.

Problematika urejanja in upravljanja s prostorom je v zadnjem obdobju vse bolj aktualna. Nedavno sprejeti prostorski zakoni naj bi prispevali k sistemskemu reševanju številnih zahtev s tega področja. Pri izvajanju vsebine teh ima skupaj z drugimi dejavniki v občini in republiki pomembne naloge tudi geodetska služba.

Udeleženci seje ugotavljamo vso aktualnost in odgovornost nalog, ki jih prinaša paket novih prostorskih zakonov geodetski službi ter ostalim dejavnikom, zato je potrebno usklajeno pristopiti k njihovem reševanju.

STALIŠČA IN SKLEPI:

1. V geodetskih upravah SV Slovenije razširiti in obogatiti sodelovanje z ostalimi upravnimi organi, TOZD, SIS ter drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, katerih dejavnost vključuje prostor, njegovo urejanje, v cilju racionalnega in poenotenega pristopa zbiranju, izdelavi in vodenju novih prostorskih informacij oziroma njihovih evidenc.
2. Izdelavi novih prostorskih evidenc je potrebno posvetiti vso odgovornost, informacije pa dosledno vezati na zemljiško katastrsko parcelo oziroma posestno mejo.
3. Pred nastavitvijo novih evidenc je potrebno analizirati stanje obstoječih topografskih osnov in urediti vodene informacije, izdelati metodologijo dela ter se dogovoriti za sistem financiranja (občina-republika). Določiti je prioritetni red izdelave evidenc.
4. V geodetskih upravah SV Slovenije je potrebno storiti vse, da bodo podatki zemljiškega katastra kot osnova izvedenim evidencam v čim večji meri odraz stanja v naravi. Za potrebe njihovega ažuriranja je koristiti vse razpoložljive (sodobne) kartografske osnove (posnetki cikličnega snemanja, ortofotokarte, TTN 5 itd.).
5. V naslednji srednjeročni program geodetskih del 1986-1990, je obnovo zemljiškega katastra nujno vključiti kot prioriteten nalogo skupnega, republiškega in občinskega pomena.
6. Glede na izvedbene roke, ki jih prostorski zakoni določajo, je v republiki pospešiti izdelavo potrebnih podzakonskih predpisov in strokovnih navodil, ki imajo nalogo detajlno opredeliti vsebino in sistem

izdelave ter vzdrževanja novih prostorskih evidenc.

7. Pozakonske predpise in strokovna navodila je pred sprejemom potrebno preizkusiti v praksi, da bi ti zagotavljali racionalen pristop izvajanju zakonskih določil, potrebno učinkovitost dela, s tem pa praktično uporabno vrednost.
8. Za potrebe izdelave in vzdrževanja novih evidenc je s pozakonskimi predpisi zagotoviti avtomatizem pri pretoku informacij med pristojnimi informacijskimi službami in drugimi nosilci informacij.
9. V geodetskih upravah in geodetskih delovnih organizacijah SV Slovenije si je v cilju zagotovitve vsestranske uporabne vrednosti novih evidenc (planska in upravna sfera), potrebno prizadevati in postopoma uvesti računalniško vodenje informacij, pomeni osvojiti sodobno tehnologijo dela. Pri tem je proučiti možnost uporabe ostoječih računalniških sistemov.
10. Ugotavlja se, da bodo nove naloge, ki jih geodetski službi prinašajo novi prostorski zakoni, vključno z zakonom o DSI, poleg potrebe po modernizaciji, zahtevale tudi ustrezno kadrovsko in strokovno ojačitev te službe.
V te namene naj Republiška geodetska uprava in Zveza geodetov Slovenije prispevata k preizkusu obstoječih sistemizacij v občinskih geodetskih upravah. Pri tem je upoštevati delitev dela novih nalog med geodetskimi upravnimi organi in geodetskimi delovnimi organizacijami.
11. Obstoječo geodetsko zakonodajo je potrebno posodobiti, proučiti možnost racionalizacije upravnih in strokovnih postopkov (odmera gozdnih cest, sprememba vrste rabe), v cilju ekonomičnejšega in ekspeditivnejšega vzdrževanja zemljiškega katastra.

Po zapisniku sestavil
D.Vrčko

XIII. SMUČARSKI DAN GEODETOV - POROČILO

Organizacijski odbor je prejel 187 prijav za tekmovanje v veleslalomu in 48 prijav za teke.

Nastopilo je 109 tekmovalcev v veleslalomu in 30 tekmovalcev v teku na smučeh.

Meritve in uradno razvrstitev so opravili člani "TIMING-a" iz Mojstrane. Po trije prvouvrščeni tekmovalci so prejeli kolajne, za četrto in peto mesto so tekmovalci prejeli diplome. Razvrstitev tekmovalcev glede na dosežene čase je v prilogi.

REZULTATI TEKMOVANJA XIII. SMUČARSKEGA DNE GEODETOV SLOVENIJE, ki je bil v Mojstrani 11.2.1984

V e l e s l a l o m

A. Mladina do 12 let

1. Šušteršič Alenka	36,24
2. Zupančič Rok	36,97
3. Premzl Tomaž	48,31
4. Bitenc Polonca	52,10
5. Rihar Tomaž	52.81
6. Šubelj Jelena	1,15.07
7. Kokalj Klemen	1,25.25

A. Mladina od 12-16 let

1. Vuk Marko	35.91
2. Prosen Sergej	40.24
3. Mrzlekar Tomaž	40.39
4. Peves Sašo	49.21

B. Članice nad 35 let

1. Zupančič Majda	41.58
2. Šušteršič Lija	41.90
3. Vovk Vera	45.18

C. Člani nad 45 let

1. Bogataj Rajko	34.13	7. Mrzlekar Dušan	42.40
2. Vidmar Ivo	34.61	8. Černe Franc	43.45
3. Zwölf Miloš	36.43	9. Robinšak Rihard	46.07
4. Zupančič Pavle	36.69	10. Demšar Božo	46.42
5. Doberlet Janez	37.31	11. Regar Franc	55.83
6. Planinšek Andrej	38.08		

B. Članice od 25-35 let

1. Smole Fani	38.08	4. Jamnik Ana	48.21
2. Lipej Božena	39.83	5. Skalja Vida	59.98
3. Kokalj Ana	40.20	6. Sinčič Vera	1,16.56

B. Članice do 25 let

1. Bitenc Vida	40.95
2. Radikovič Nina	1,07.11

C. Člani od 35-45 let

1.2 Kokalj Andrej	32.36	8. Kos Matjaž	37.35
1.2 Šegula Andrej	32.36	9. Kreft Peter	37.60
3. Vovk Matjaž	35.03	10. Veber Jože	38.39
4. Šušteršič Miloš	35.44	11. Štrozak Marjan	39.28
5. Trkman Stojan	35.82	12. Leskovar Marjan	39.38
6. Adrovič Halil	35.84	13. Bitenc Jože	39.74
7. Zupančič Brane	36.60	14. Goršič Janez	39.81

C. Člani od 35-45 let

15. Vičič Zdenko	39.82
16. Obran Janko	40.19
17. Prosen Oskar	40.44
18. Gerdovič Goran	41.55
19. Terlep Janez	42.55
20. Sinčič Peter	43.05
21. Šinkovec Andraž	43.97
22. Mlakar Lojze	47.28
23. Bevc Anton	48.04
24. Simonič Franc	48.39
25. Bradan Peter	53.95

C. Člani do 30 let

1. Tanko Darko	34.71	15. Zupan Branko	39.40
2. Jeromel Rado	34.72	16. Holc Vojteh	39.58
3. Mavec Janko	34.81	17. Lovšin Aleš	40.15
4. Mirnik Matjaž	35.02	18. Vešligaj Sašo	41.01
5. Logar Rastko	35.91	19. Gorjup Svetozar	41.49
6. Slovenc Božo	36.18	20. Prednik Bojan	42.45
7. Istenič Peter	36.55	21. Kotar Marjan	42.87
8. Pergar Miro	36.85	22. Zaviršek Mirko	53.57
9. Nepužlan Janko	36.96	23. Tisel Milan	54.49
10. Vrešnik Marino	38.35	24. Golobič Zvone	57.33
11. Pirnat Lojze	38.63	25. Radikovič Miro	58.95
12. Prijatelj Bojan	38.81	26. Žontar Bogo	1,02.41
13. Vrhovec Franci	38.91	27. Šivic Raoul	1,33.00
13. Ceklin Samo	38.91		

D. Dijaki, študenti - ženske

1. Videmšek Mirjam	32.60
2. Hlebec Urška	35.89
3. Letnar Maja	37.55
4. Černe Marjana	41.32

D. Dijaki, študenti - moški

1. Kovačič Andrej	32.29	7. Mihelič Brane	36.69
2. Pintar Jure	33.01	8. Letnik Tomaž	37.20
3. Kobilica Marko	33.75	9. Mitrovič Dušan	37.44
4. Ocvirk Mitja	34.75	10. Radovan Dalibor	38.50
5. Novak Tomaž	35.70	11. Kavčič Boštjan	1,04.19
5. Kampjut Gregor	35.82		

S m u č a r s k i t e k i

Otroci 2 km

1. Avbelj Magda	19.00.8
2. Štebih Nataša	24.06.2

F. Moški do 35 let 4 km

1. Robač Tomaž	16.34.2	6. Simčič Peter	28.15.9
2. Šegula Andrej	22.47.8	7. Bevc Anton	30.55.1
3. Prijatelj Bojan	23.09.1	8. Nečimer Dejan	31.20.3
4. Medved Matija	26.32.0	9. Kreft Peter	40.19.5
5. Terselič Srečko	27.04.4		

E. Ženske do 30 let 4 km

1. Natek Marjeta	30.32.8
2. Jamnik Ana	31.40.7

3. Sinčič Vera	32.03.8
4. Lipej Božena	33.55.0
5. Gričar Neta	1.30.42.0

F. Moški nad 35 let 2 km

1. Rojc Branko	10.32.0
2. Černe Franc	14.33.7
3. Avbelj Jože	15.58.6
4. Rustja Nejko	18.28.9
5. Roess Vladimir	22.25.9
6. Pevac Miro	23.40.8

E. Ženske nad 30 let 2 km

1. Šušteršič Lija	16.27.1
2. Avbelj Ana	19.09.2
3. Vovk Vera	19.17.3
4. Turnšek Danila	21.28.6
5. Breznik Ana	27.52.3

UDK 061.3(497.12)Portorož"1983":34 Referat
711.163.001.1

Strokovno posvetovanje, Portorož, 1983, pravo
Komasacije, problemi med izvedbo

PRISTOVNIK, Stanko
61000 Ljubljana, YU, Republiška geodetska uprava

PROBLEMATIKA VODENJA KOMASACIJSKIH POSTOPKOV
Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, str. 10

Obravnavan je način uvedbe komasacijskega postopka,
omejitev prometa z zemljišči med postopkom, predhodno
usklajevanje zemljiškega katastra, razgrnitev podat-
kov obstoječega stanja in vrednotenje zemljišč, kri-
teriji glede nove razdelitve zemljišč in začasni pre-
vzem zemljišč.

GV - 233

Bregant

UDK 002:168.4:330.15 Poročilo o raziskavi
Informacijski sistem,
naravna bogastva

BREGANT, Boris
61000 Ljubljana, YU, Geodetski zavod SRS

EVIDENCA NARAVNIH VIROV
Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, str. 16

Naravni viri so opredeljeni kot naravne danosti in iz
njih izvirajoča naravna bogastva in evidenca naravnih
virov kot zapleten splet informacijskih sistemov o na-
ravnih virih.

Podan je zgodovinski pregled evidence naravnih virov
v Sloveniji in okvirna zasnova informacijskega siste-
ma.

GV - 235

Avtorski izvleček

UDK 347.235.001.33:63(497.12)Litija Strokovno poročilo
Zemljiška posest, klasifikacija,
kmetijstvo, Slovenija, Litija

BELKO, Vinko
61270 Litija, YU, Geodetska uprava

KATEGORIZACIJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ V OBČINI LITIJA
Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, str. 14

Kategorizacija kmetijskih zemljišč v občini (na 67000
parcelah) je ugodno ocenjena, saj daje strokovne rešit-
ve za bolj smotrno izrabo prostora.

GV - 234

Bregant

UDK 002:625.78(497.12)Maribor (091) Samostojna študija
Dokumentacija, komunalne naprave,
Maribor, zgodovinski prikaz

BRATOŠ, Zdravko
62000 Maribor, YU, Komunalni inženiring

KATASTER KOMUNALNIH NAPRAV MESTA MARIBOR
Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, str. 23

Opisan je razvoj mestnih komunalnih naprav in njihove-
ga evidentiranja, zlasti grafične evidence.

GV 236

Bregant

UDC 347.235.001.33:63(497.12)Litija
Real property,classification, Professional report
agriculture, Slovenia, Litija

BELKO, Vinko
61270 Litija, YU, Geodetska uprava

AGRICULTURAL LANDS CLASSIFICATION IN THE COMMUNE OF
LITIJA

Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, p.14

The classification of the agricultural land in the com-
mune (including 67000 plots) is considered good, gi-
ving professional solutions for a more efficient land
use.

GV - 234

Bregant

UDC 061.3(497.12)Portorož"1983":34 Professional report
711.163.001.1

Professional meeting, Portorož,1983, law
Land consolidation, execution problems

PRISTOVNIK, Stanko
61000 Ljubljana,YU, Republiška geodetska uprava

PROBLEMS IN LAND CONSOLIDATION PROCEDURE

Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, p.10

The land consolidation introduction, transfer restric-
tions of holding during consolidation, preliminary adju-
stement of land cadastre, public lay-out of cadastral
data, land evaluation, principles of subdivision of
lands,and the provisional distribution of lands are
treated.

GV - 233

Bregant

UDC 002:625.78(497.12)Maribor(091) Original paper
Documentation, public utilities,
Maribor, historical review

BRETOŠ, Zdravko
62000 Maribor, YU, Komunalni inženiring

PUBLIC UTILITIES CADASTRE OF MARIBOR
Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, p. 23

The development of public utilities (power supply,
water supply, etc.) in Maribor and their documentati-
on, particularly graphical evidences are presented.

GV - 236

Bregant

UDC 002:168.4:330.15 Research task report
Information system, natural resources

BREGANT, Boris
61000 Ljubljana, YU,Geodetski zavod SRS

NATURAL RESOURCES EVIDENCE

Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, p.16

Natural resources in a broader sense and environmental
conditions are discussed together with natural resour-
ces information systems.

A historical review of natural resources evidences in
Slovenia and information system concept is given.

GV - 235

Author's abstract

UDK 528.718
Terestrična fotogrametrija

Izvirna študija

HUDNIK, Jurij
61000 Ljubljana, YU, Geodetski zavod SRS

IZDELAVA DELAVNIŠKIH NAČRTOV ROBOVEGA VODNJAKA
KRANJSKIH REK
Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, str. 26, 4 sl.

Opisan je postopek izdelave načrtov, ki bodo služili
za izdelavo kopije pomembnega kulturnega spomenika.

GV - 237

Bregant

UDK 528.94
Tematska kartografija

Izvirna študija

JUVANEC, Borut
61000 Ljubljana, YU, FAGG, oddelek za arhitekturo

MULTIPARALELIZEM V TEMATSKI KARTOGRAFIJI
Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, str. 32

Obravnavana je smer opisov kot elementa kartografskih
znakov.

GV - 238

Bregant

UDK 061.3(497.15)Sarajevo"1983":91 Izvirna študija
528.94:37

Strokovno posvetovanje, Sarajevo, 1983, geografija
Kartografija, šolstvo

KOS, Vili
61000 Ljubljana, YU, Geodetski zavod SRS

NOVA ŠOLSKA KARTA SR SLOVENIJE
Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, str. 35

Šolska karta je bila zasnovana kot splošna geografska
karta. Njena vsebina je podrobno prikazana. Pri imenih
je prikazana dvojezičnost na ozemlju, kjer živijo na-
rodnostne manjšine. Isti založniški originali so bili
uporabljeni za izdelavo ročne in stenske šolske karte.
Poleg splošnageografske je bila izdelana tudi karta
slovenskih narečij.

GV - 239

Bregant

UDC 528.94
Thematic cartography

Original paper

JUVANEC, Borut
61000 Ljubljana, YU, FAGG, oddelek za arhitekturo

MULTIPARALLELISM IN THEMATIC CARTOGRAPHY
Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, p.32

The direction of lettering on plans as a cartographic element is discussed.

GV - 238

Bregant

UDC 528.718
Terrestrial photogramms

Original paper

HUDNIK, Jurij
61000 Ljubljana, Geodetski zavod SRS

ELABORATION OF WORKSHOP PLANS FOR CARNIOLIAN RIVERS
FOUNTAIN OF ROBBA
Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, p.24,4 fig.

Preparation of plans for elaboration of a copy of an outstanding cultural monument is presented.

GV - 237

Bregant

UDC 061.3(497.15)Sarajevo"1983":91 Original paper
528.94:37

Professional meeting, Sarajevo, 1983, geography
Thematic cartography, education

KOS, Vili
61000 Ljubljana, YU, Geodetski zavod SRS

THE NEW SCHOOL MAP OF SR SLOVENIA
Geodetski vestnik, Ljubljana, 28(1984)1-2, p.35

The school map was designed as a geographical map. Its content is presented in details. In the territory with national minorities geographical names are given in two languages. The same fair draughts have been used for hand maps and wall maps. Besides the geographical map a map of Slovenian dialects was prepared.

GV - 239

Bregant